КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИ

КАБИНЕТ МИНИСТРОВ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ
ПОСТАНОВЛЕНИЕ

2024-жылдын 27-августу, № 519

Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдарынын айрым маселелери жөнүндө

Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдарынын ишин тартипке келтирүү жана жалпы билим берүү уюмдарынын окуучулары үчүн бирдей мүмкүнчүлүктөрдү түзүү максатында, «Билим берүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 19-беренесине, «Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдары жөнүндө типтүү жобо тиркемеге ылайык бекитилсин.

2. 2024-жылдын 18-августуна карата абал боюнча мектеп-гимназияларда (гимназияларда-интернаттарда) жана мектеп-лицейлерде (лицей-интернаттарда) иштеген педагогикалык жана жетекчи кызматкерлерге аталган жалпы билим берүү уюмдарын аккредитациялоо жөнүндө сертификаттын мөөнөтү колдонулган мезгилге ставкалардын жана кызматтык маяналардын өлчөмдөрү тиешелүү түрдө 15 жана 20 пайызга жогору болуп сакталат деп белгиленсин.

3. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-жылдын 23-июлундагы № 336 «Билим берүү уюмдарынын болжолдуу типтүү штаттарын бекитүү жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн айрым чечимдерин күчүн жоготту деп таануу жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 3-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИ

КАБИНЕТ МИНИСТРОВ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ
ПОСТАНОВЛЕНИЕ

от 27 августа 2024 года № 519

О некоторых вопросах общеобразовательных организаций Кыргызской Республики

В целях упорядочения деятельности общеобразовательных организаций Кыргызской Республики и создания равных возможностей для учащихся общеобразовательных организаций, в соответствии со статьей 19 Закона Кыргызской Республики «Об образовании», статьями 13, 17 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Кабинете Министров Кыргызской Республики» Кабинет Министров Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Типовое положение об общеобразовательных организациях Кыргызской Республики согласно приложению.

2. Установить, что за педагогическими и руководящими работниками, работающими в школах-гимназиях (гимназиях-интернатах) и школах-лицеях (лицеях-интернатах) по состоянию на 18 августа 2024 года, сохраняются повышенные соответственно на 15 и 20 процентов размеры ставок и должностных окладов на период действия срока сертификата об аккредитации указанных общеобразовательных организаций.

3. Внести в постановление Правительства Кыргызской Республики «Об утверждении примерных типовых штатов образовательных организаций и признании утратившими силу некоторых решений Правительства Кыргызской Республики» от 23 июля 2018 года № 336 следующие изменения:

1) пункт 3 изложить в следующей редакции:

«3. Установить, что штатное расписание и тарификационный список работников общеобразовательной организации на

«3. Жалпы билим берүү уюмунун кызматкерлеринин тийиштүү окуу жылына карата штаттык расписаниеси жана тарифтик тизмеси билим берүү жана финансы башкармалыктарынын аймактык органдары менен макулдашуу боюнча жалпы билим берүү уюму тарабынан өз алдынча бекитилет деп белгиленсин.»;

2) жогоруда аталган токтомдун 1-тиркемесинде:

– эскертүүнүн 8-пункту күчүн жоготту деп таанылсын.

4. Төмөнкүлөр күчүн жоготту деп таанылсын:

1) Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 12-сентябрындагы № 541 «Жалпы билим берүү уюму жөнүндө типтүү жобону бекитүү тууралуу» токтому;

2) Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 2-октябрындагы № 544 «Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 12-сентябрындагы № 541 «Жалпы билим берүү уюму жөнүндө типтүү жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүү киргизүү жөнүндө» токтому;

3) Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2019-жылдын 17-июнундагы № 295 «Жалпы билим берүү уюмдарында билим берүү чөйрөсүнүн коопсуздугун жогорулатуу маселелери боюнча Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн айрым чечимдерине өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтомунун 2-пункту;

4) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 11-августундагы № 121 «Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн билим берүү чөйрөсүндөгү айрым чечимдерине өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтомунун 3-пункту;

5) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 16-декабрындагы № 690 «Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 12-сентябрындагы № 541 «Жалпы билим берүү уюму жөнүндө типтүү жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому;

6) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2023-жылдын 4-августундагы № 389 «Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 12-сентябрындагы № 541 «Жалпы билим берүү уюму жөнүндө типтүү жобону бекитүү жөнүндө» токтомуна өзгөртүү киргизүү тууралуу» токтому;

7) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 22-февралындагы № 79 «Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана муниципалдык жалпы билим берүү уюмдарынын жетекчилерин конкурстук тандоо тартиби жөнүндө жобону бекитүү тууралуу» токтомунун 2-пункту.

5. Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги:

1) эки айлык мөөнөттө жергиликтүү мамлекеттик администрациялар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары

соответствующий учебный год утверждается общеобразовательной организацией самостоятельно по согласованию с территориальными органами управления образования и финансов.»;

2) в приложении 1 к вышеуказанному постановлению:

– пункт 8 примечания признать утратившим силу.

4. Признать утратившими силу:

1) постановление Правительства Кыргызской Республики «Об утверждении Типового положения об общеобразовательной организации» от 12 сентября 2011 года № 541;

2) постановление Правительства Кыргызской Республики «О внесении изменения в постановление Правительства Кыргызской Республики «Об утверждении Типового положения об общеобразовательной организации» от 12 сентября 2011 года № 541» от 2 октября 2013 года № 544;

3) пункт 2 постановления Правительства Кыргызской Республики «О внесении изменений в некоторые решения Правительства Кыргызской Республики по вопросам повышения безопасности образовательной среды в общеобразовательных организациях» от 17 июня 2019 года № 295;

4) пункт 3 постановления Кабинета Министров Кыргызской Республики «О внесении изменений в некоторые решения Правительства Кыргызской Республики в сфере образования» от 11 августа 2021 года № 121;

5) постановление Кабинета Министров Кыргызской Республики «О внесении изменений в постановление Правительства Кыргызской Республики «Об утверждении Типового положения об общеобразовательной организации» от 12 сентября 2011 года № 541» от 16 декабря 2022 года № 690;

6) постановление Кабинета Министров Кыргызской Республики «О внесении изменения в постановление Правительства Кыргызской Республики «Об утверждении Типового положения об общеобразовательной организации» от 12 сентября 2011 года № 541» от 4 августа 2023 года № 389;

7) пункт 2 постановления Кабинета Министров Кыргызской Республики «Об утверждении Положения о порядке проведения конкурсного отбора руководителей государственных и муниципальных общеобразовательных организаций Кыргызской Республики» от 22 февраля 2024 года № 79.

5. Министерству образования и науки Кыргызской Республики:

1) в двухмесячный срок совместно с местными государственными администрациями и органами местного самоуправления провести работу по переименованию школ-гимназий (гимназий-интернатов) и школ-лицеев (лицеев-интернатов) в

менен биргеликте мектеп-гимназияларды (гимназияларды-интернаттарды) жана мектеп-лицейлерди (лицей-интернаттарды) жалпы билим берүү мектептерге (мектеп-интернаттарга), окутуу-тарбиялоо комплекстерине – мектеп-комплекстерине кайра атоо боюнча иштерди жүргүзсүн;

2) бул токтомдон келип чыгуучу башка чараларды көрсүн.

6. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Президентинин Администрациясынын Президенттин жана Министрлер Кабинетинин чечимдерин аткарууну контролдоо башкармалыгына жүктөлсүн.

7. Бул токтом расмий жарыяланууга тийиш жана 2024-жылдын 18-августунан тартып күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын
Министрлер Кабинетинин
Төрагасы **А.У. Жапаров**

общеобразовательные школы (школы-интернаты), учебно-воспитательные комплексы – в школы-комплексы;

2) принять иные меры, вытекающие из настоящего постановления.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на управление контроля исполнения решений Президента и Кабинета Министров Администрации Президента Кыргызской Республики.

7. Настоящее постановление подлежит официальному опубликованию и вступает в силу с 18 августа 2024 года.

Председатель
Кабинета Министров
Кыргызской Республики **А.У. Жапаров**

Тиркеме

Кыргыз Республикасынын
жалпы билим берүү уюмдары жөнүндө типтүү жобо

1-глава. Жалпы жоболор

1. Бул Жалпы билим берүү уюмдары жөнүндө типтүү жобо (мындан ары – Жобо) “Билим берүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына жана жалпы билим берүү уюмдарынын ишин регламенттөөчү билим берүү жаатындагы башка ченемдик укуктук актыларга ылайык иштелип чыкты.

Бул Жобо мамлекеттик/муниципалдык менчик формасындагы жалпы билим берүү уюмдары үчүн типтүү жана жеке менчик формасындагы жалпы билим берүү уюмдары үчүн болжолдуу болуп саналат.

2. Жалпы билим берүү уюмдарына төмөнкүлөр кирет: жалпы билим берүү мектеби, мектеп комплекси, жатак мектеп, атайын мектеп, атайын жатак мектеп, атайын көмөкчү мектеп, атайын көмөкчү жатак мектеп, санаториялык жатак мектеп, кечки мектеп (кечки жана сменалык), сырттан окуу мектеби, онлайн мектеп, аз комплекттелген мектеп.

Бул Жобонун негизинде жалпы билим берүү уюмдарынын тиешелүү түрлөрү жөнүндө жоболор иштелет.

3. Бул Жободо негизги түшүнүктөр төмөнкүдөй мааниде пайдаланылат:

1) жалпы билим берүү мектеби – жалпы башталгыч, жалпы негизги жана жалпы орто билим берүү программаларын, ошондой эле шарттар болгондо кошумча билим берүү программаларын да ишке ашыруучу жалпы билим берүү уюму;

2) жатак мектеп – жалпы башталгыч, жалпы негизги жана жалпы орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу жалпы билим берүү уюму, анда тамак-аш берүү жана медициналык тейлөө көрсөтүү менен билим алуучулардын жашоосу үчүн шарттар түзүлөт;

3) мектеп-комплекс – билим алуучуларды ар тараптуу өнүктүрүү, алардын кызыкчылыктарын жана муктаждыктарын канааттандыруу максатында билим берүүнүн эки же андан ашык деңгээлиндеги билим берүү программаларын ишке ашыруучу жалпы билим берүү уюму;

4) онлайн мектеп – Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталуучу тартипте аралыктан билим берүү технологияларын колдонуу менен билим алуучунун педагог менен түздөн-түз байланышы жок реалдуу убакыт режиминде жалпы негизги жана жалпы орто билим берүү программаларын ишке ашыруучу жалпы билим берүү уюму;

Приложение

Типовое положение
об общеобразовательных организациях
Кыргызской Республики

Глава 1. Общие положения

1. Настоящее Типовое положение об общеобразовательных организациях (далее – Положение) разработано в соответствии с Законом Кыргызской Республики «Об образовании» и иными нормативными правовыми актами в области образования, регламентирующими деятельность общеобразовательных организаций.

Настоящее Положение является типовым для общеобразовательных организаций государственной/муниципальной формы собственности и примерным для общеобразовательных организаций частной формы собственности.

2. К общеобразовательным организациям относятся: общеобразовательная школа, школа-комплекс, школа-интернат, специальная школа, специальная школа-интернат, специальная вспомогательная школа, специальная вспомогательная школа-интернат, санаторная школа-интернат, вечерняя школа (вечерняя и сменная), заочная школа, онлайн-школа, малокомплектная школа.

На основе настоящего Положения разрабатываются положения о соответствующих видах общеобразовательных организаций.

3. В настоящем Положении основные понятия используются в следующем значении:

1) общеобразовательная школа – общеобразовательная организация, реализующая общеобразовательные программы начального общего, основного общего и среднего общего образования, а также при наличии условий и программы дополнительного образования;

2) школа-интернат – общеобразовательная организация, реализующая общеобразовательные программы начального общего, основного общего и среднего общего образования, в которой созданы условия для проживания обучающихся с предоставлением питания и медицинского обслуживания;

3) школа-комплекс – общеобразовательная организация, реализующая образовательные программы двух или более уровней образования в целях всестороннего развития обучающихся, удовлетворения их интересов и потребностей;

5) атайын мектеп – реабилитациялоонун жана абилитациялоонун комплекстүү чараларын колдонуу менен жалпы башталгыч, жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүнүн модификацияланган жалпы билим берүү программалары боюнча билим берүү ишин жүзөгө ашыруучу, угуусу, көрүүсү, сүйлөөсү жана психологиялык өнүгүүсү бузулган балдар үчүн жалпы билим берүү уюму;

6) атайын жатак мектеп – реабилитациялоонун жана абилитациялоонун комплекстүү чараларын колдонуу менен жалпы башталгыч, жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүнүн модификацияланган программалары боюнча билим берүү ишин жүзөгө ашыруучу, угуусу, көрүүсү, сүйлөөсү жана психологиялык өнүгүүсү бузулган балдар үчүн жалпы билим берүү уюму, анда тамак-аш берүү жана медициналык тейлөө көрсөтүү менен билим алуучулардын күнү-түнү жашоосу үчүн шарттар түзүлүшү мүмкүн;

7) атайын көмөкчү мектеп – жалпы башталгыч жана жалпы негизги билим берүүнүн адаптацияланган жалпы билим берүү программалары боюнча жана тиешелүү материалдык-техникалык база болгон учурда билим берүү ишин жүзөгө ашыруучу, интеллектуалдык өнүгүүсүндө бузуулары бар балдар үчүн жалпы билим берүү уюму, анда тамак-аш берүү жана медициналык тейлөө көрсөтүү менен билим алуучулардын күнү-түнү жашоосу үчүн шарттар түзүлүшү мүмкүн;

8) атайын көмөкчү жатак мектеби – жалпы башталгыч жана жалпы негизги билим берүүнүн адаптацияланган жалпы билим берүү программалары боюнча билим берүү ишин жүзөгө ашыруучу, интеллектуалдык өнүгүүсүндө бузуулары бар балдар үчүн жалпы билим берүү уюму, анда тамак-аш берүү жана медициналык тейлөө көрсөтүү менен билим алуучулардын күнү-түнү жашоосу үчүн шарттар түзүлүшү мүмкүн;

9) санаториялык жатак мектеби – жалпы башталгыч, жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүнүн жалпы билим берүү программаларын дарылоо-профилактикалык иш-чаралар менен айкалыштырып ишке ашыруучу, соматикалык оорулары бар балдар үчүн жалпы билим берүү уюму, анда тамак-аш берүү жана медициналык коштоо менен билим алуучулардын жашоосу үчүн шарттар түзүлөт;

10) аз комплекттелген мектеп – билим алуучулардын контингенти аз болгон жалпы билим берүү уюму, анда класстарды ар кандай курактагы комплект класстарга бириктирүү каралат;

11) кечки мектеп – жалпы негизги билим берүү программасын мурда өздөштүрбөгөн адамдар үчүн жалпы негизги билим берүү программасы боюнча күндүзгү-сырттан (кечки жана сменалык) окутуу формасы боюнча билим берүү кызматтарын көрсөтүүчү жалпы билим берүү уюму;

4) онлайн-школа – общеобразовательная организация, реализующая программы основного и среднего общего образования в режиме реального времени без непосредственного контакта обучающегося с педагогом с применением дистанционных образовательных технологий в порядке, определяемом Кабинетом Министров Кыргызской Республики;

5) специальная школа – общеобразовательная организация для детей с нарушениями слуха, зрения, речи и психологического развития, осуществляющая образовательную деятельность по модифицированным общеобразовательным программам начального общего, основного общего и среднего общего образования с применением комплексных мер реабилитации и абилитации;

6) специальная школа-интернат – общеобразовательная организация для детей с нарушениями слуха, зрения, речи и психологического развития, осуществляющая образовательную деятельность по модифицированным общеобразовательным программам начального общего, основного общего и среднего общего образования с применением комплексных мер реабилитации и абилитации, в которой созданы условия для круглосуточного проживания обучающихся с предоставлением питания и медицинского обслуживания;

7) специальная вспомогательная школа – общеобразовательная организация для детей с нарушениями интеллектуального развития, осуществляющая образовательную деятельность по адаптированным общеобразовательным программам начального общего и основного общего образования и при наличии соответствующей материально-технической базы, в которой могут быть созданы условия для круглосуточного проживания обучающихся с предоставлением питания и медицинского обслуживания;

8) специальная вспомогательная школа-интернат – общеобразовательная организация для детей с нарушениями интеллектуального развития, осуществляющая образовательную деятельность по адаптированным общеобразовательным программам начального общего и основного общего образования, в которой созданы условия для проживания обучающихся с предоставлением питания и медицинского обслуживания;

9) санаторная школа-интернат – общеобразовательная организация для детей с соматическими заболеваниями, реализующая общеобразовательные программы начального общего, основного общего и среднего общего образования в сочетании с лечебно-профилактическими мероприятиями, в которой созданы условия для проживания обучающихся с предоставлением питания и медицинского сопровождения;

12) сырттан окуу мектеби – аралыктан билим берүү технологияларын колдонуу менен жалпы орто билим берүү программасы боюнча билим берүү кызматтарын көрсөтүүчү жалпы билим берүү уюму;

13) окуу планы – билим берүүнүн тиешелүү деңгээлиндеги окуу сабактарынын (предметтеринин) тизмегин жана көлөмүн, аларды изилдөө тартибин жана контролдоо формаларын регламенттөөчү документ;

14) жекече окуу планы – билим алуучунун өзгөчөлүктөрүн жана билим алуудагы муктаждыктарын эске алуу менен билим берүү программасынын мазмунун жекелештирүүнүн негизинде аны өздөштүрүүнү камсыз кылуучу окуу планы;

15) модификацияланган программа – ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдардын психологиялык-дене бойлук өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрүн, жеке мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен алар үчүн мазмунун олуттуу кайра иштеп чыгуусуз түзүмдүк өзгөрүүлөргө дуушар болгон жана зарыл учурда өнүгүүдөгү бузулууларды коррекциялоону жана аларды социалдык адаптациялоону камсыз кылуучу жалпы билим берүү программасы;

16) адаптацияланган программа – мазмунун кайра иштеп чыгуу менен жалпы билим берүү программасынын негизинде түзүлгөн жана ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдарды алардын психологиялык-дене бойлук өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрүн, жеке мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен окутуу үчүн адаптацияланган жана зарыл учурда билим берүү процессин жекелештирүү жана дифференциациялоо аркылуу өнүгүүдөгү бузулууларды коррекциялоону жана аларды социалдык адаптациялоону камсыз кылуучу билим берүү программасы;

17) билим берүү процессинде коштоо – билим алуучуну колдоо жана билим алуучунун оптималдуу өнүгүүгө жана ийгиликтүү социалдык интеграцияга жетүүсү үчүн билим алуудагы муктаждыктарын жана жеке мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен билим алуучунун инсандыгын өнүктүрүү жана аны ийгиликтүү окутуу үчүн социалдык-психологиялык жана педагогикалык шарттарды жана кызматтарды түзүү;

18) атайын билим берүү – атайын же жалпы билим берүү уюмдарында жүзөгө ашырылуучу ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдарды окутуу;

19) ыйгарым укуктуу орган – билим берүү жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган.

10) малокомплектная школа – общеобразовательная организация с малым контингентом обучающихся, в которой предусматривается объединение классов в разновозрастные классы-комплекты;

11) вечерняя школа – общеобразовательная организация, предоставляющая образовательные услуги по очно-заочной (вечерней и сменной) форме обучения по программе основного общего образования для лиц, ранее не усвоивших программу основного общего образования;

12) заочная школа – общеобразовательная организация, предоставляющая образовательные услуги по программе среднего общего образования с применением дистанционных образовательных технологий;

13) учебный план – документ, регламентирующий перечень и объем учебных дисциплин (предметов) соответствующего уровня образования, порядок их изучения и формы контроля;

14) индивидуальный учебный план – учебный план, обеспечивающий освоение образовательной программы на основе индивидуализации ее содержания с учетом особенностей и образовательных потребностей обучающегося;

15) модифицированная программа – общеобразовательная программа, подвергнутая структурным изменениям без существенной переработки содержания для детей с ограниченными возможностями здоровья с учетом особенностей их психофизического развития, индивидуальных возможностей и при необходимости обеспечивающая коррекцию нарушений развития и их социальную адаптацию;

16) адаптированная программа – образовательная программа, созданная на основе общеобразовательной программы с переработкой содержания и адаптированная для обучения детей с ограниченными возможностями здоровья с учетом особенностей их психофизического развития, индивидуальных возможностей и при необходимости обеспечивающая коррекцию нарушений развития и их социальную адаптацию посредством индивидуализации и дифференциации образовательного процесса;

17) сопровождение в образовательном процессе – создание социально-психологических и педагогических условий и услуг для развития личности обучающегося и его успешного обучения с учетом образовательных потребностей и индивидуальных возможностей, для поддержки обучающегося и достижения обучающимся оптимального развития и успешной социальной интеграции;

18) специальное образование – обучение детей с ограниченными возможностями здоровья, осуществляемое в специальных или общеобразовательных организациях;

19) уполномоченный орган – уполномоченный государственный орган в области образования.

2-глава. Жалпы билим берүү уюмунун укуктук статусу

4. Жалпы орто билим берүүнүн жеткиликтүүлүгүн жана вариативдүүлүгүн камсыз кылуу, инсанды анын шыгына, жөндөмдүүлүгүнө жана ден соолугунун абалына жараша окутуу жана тарбиялоо үчүн жагымдуу шарттарды камсыз кылуучу билим берүү инфраструктурасын түзүү максатында, билим берүүнүн мазмунуна карата конкреттүү милдеттерге жана талаптарга жана бюджеттик каржылоонун шарттарына жараша менчиктин ар кандай түрлөрүндөгү жана формаларындагы жалпы билим берүү уюмдары түзүлүшү мүмкүн.

5. Жалпы билим берүү уюму юридикалык жак болуп саналат, уставы, алыш-бериш жана башка эсептери, мөөрү, штампы жана мамлекеттик жана расмий тилдерде өзүнүн аталышы жана почталык дареги жазылган бланктары жана ага бекитилип берилген мүлкү бар.

6. Жалпы билим берүү уюму уюштуруучунун же ага ыйгарым укук берген органдын макулдугу менен юридикалык жактарды каттоо/кайра каттоо жаатындагы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык Кыргыз Республикасынын аймагында жана чет өлкөлөрдө филиалдарды түзүшү жана өкүлчүлүктөрдү ачышы мүмкүн.

7. Жалпы билим берүү уюму түзүлгөндө билим берүү жаатындагы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана/же ушул Жободо белгиленген учурларды кошпогондо, ал баштапкы – жалпы билим берүү мектеби статусуна ээ болот.

8. Билим алуучунун билим алуудагы муктаждыктарын эске алуу менен сапаттуу билим алууга жеткиликтүүлүктү жогорулатуу максатында, тийиштүү шарттар жана материалдык-техникалык камсыздоо болсо, жалпы билим берүү уюму онлайн-мектеп статусун ала алат.

9. Мамлекеттер аралык жалпы билим берүү уюмдарынын укуктук статусу Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык күчүнө кирген эл аралык келишимдерге ылайык аныкталат.

10. Жалпы билим берүү уюму Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан бекитилүүчү типтүү уставдын негизинде Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарынын жана ушул Жобонун ченемдерин эске алуу менен өзүнүн уставын иштеп чыгат. Жалпы билим берүү уюмунун уставын каттоо юридикалык жактарды каттоо/кайра каттоо жаатындагы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте жүзөгө ашырылат.

Жалпы билим берүү уюму өз ишинде Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын, ушул Жобону жана өзүнүн уставын жетекчиликке алат.

11. Жалпы билим берүү уюму билим берүү жаатындагы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жана келишимдин негизинде

Глава 2. Правовой статус общеобразовательной организации

4. В целях обеспечения доступности и вариативности среднего общего образования, создания образовательной инфраструктуры, обеспечивающей благоприятные условия для обучения и воспитания личности в соответствии с ее наклонностями, способностями и состоянием здоровья, в зависимости от конкретных задач и требований к содержанию образования и условий бюджетного финансирования могут создаваться общеобразовательные организации различных видов и форм собственности.

5. Общеобразовательная организация является юридическим лицом, имеет устав, расчетный и другие счета, печать, штамп и бланки со своим наименованием и почтовым адресом на государственном и официальном языках и закрепленное за ним имущество.

6. Общеобразовательная организация с согласия учредителя или уполномоченного им органа может создавать филиалы и открывать представительства на территории Кыргызской Республики и за рубежом в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в области регистрации/перерегистрации юридических лиц.

7. При создании общеобразовательная организация, кроме случаев, установленных законодательством Кыргызской Республики в области образования и/или настоящим Положением, получает начальный статус – общеобразовательная школа.

8. Для увеличения доступа к качественному образованию с учетом образовательных потребностей обучающегося, при наличии соответствующих условий и материально-технического обеспечения общеобразовательная организация может получить статус онлайн-школы.

9. Правовой статус межгосударственных общеобразовательных организаций определяется в соответствии с международными договорами, вступившими в силу в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

10. Общеобразовательная организация на основе Типового устава, утверждаемого Кабинетом Министров Кыргызской Республики, с учетом норм гражданского законодательства Кыргызской Республики и настоящего Положения разрабатывает свой устав. Регистрация устава общеобразовательной организации осуществляется в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики в области регистрации/перерегистрации юридических лиц.

Общеобразовательная организация в своей деятельности руководствуется законодательством Кыргызской Республики, настоящим Положением и своим уставом.

кесиптик уюмдарды жана бирикмелерди (педагогикалык ассоциацияларды, бирликтерди, окуу-методикалык бирикмелерди, башка кеңештерди жана уюмдарды) түзүүгө жана (же) алардын ишине катышууга укуктуу.

3-глава. Ишти уюштуруу

12. Жалпы билим берүү уюму үзгүлтүксүз билим берүү системасынын негизги звеносу болуп саналат жана Кыргыз Республикасынын жарандарынын "Билим берүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык милдеттүү жана акысыз жалпы башталгыч, жалпы негизги билимди жана жалпы орто билимди алууга мамлекет тарабынан кепилденген укуктарын ишке ашыруу үчүн шарттарды түзөт.

13. Жалпы билим берүү уюмунун иши төмөнкү принциптерге негизделет:

1) бардык жарандардын сапаттуу билим алуу укуктарынын бирдейлиги;

2) гуманизм жана жалпы адамзаттык баалуулуктардын артыкчылыгы;

3) жарандык жана патриотизм;

4) билим берүү процессинин системалуулугу жана үзгүлтүксүздүгү;

5) ден соолукту коргоону камсыз кылуу, билим алуучуларды ар тараптуу өнүктүрүү үчүн жагымдуу шарттарды түзүү;

6) окутуунун светтик мүнөзү;

7) академиялык эркиндик жана чынчылдык;

8) жоопкерчилик жана натыйжалуулук.

14. Жалпы билим берүү уюмунун негизги максаттары мамлекеттик билим берүү стандарттарын өздөштүрүүнүн жана турмуштук компетенцияларга жетишүүнүн негизинде билим алуучулардын инсандын жалпы маданиятын калыптандыруу, кесиптик билим берүү программаларын аң-сезимдүү тандоо жана андан ары өздөштүрүү үчүн негиздерди түзүү, жарандыкка, Ата Мекенди, адам укуктарын жана эркиндиктерин, үй-бүлөнү жана курчап турган жаратылышты урматтоого, толеранттуулукка, эмгекти сүйүүгө тарбиялоо, ошондой эле сергек жашоо мүнөзүн калыптандыруу болуп саналат.

15. Жалпы билим берүү уюму билим алуучуну инсандын, коомдун жана мамлекеттин кызыкчылыгында окутууну жана тарбиялоону жүзөгө ашырат, инсандын ден соолугун коргоону жана ар тараптуу өнүгүүсү, анын ичинде өз алдынча билим алууга жана кошумча билим алууга болгон муктаждыктарын канаттандыруу үчүн жагымдуу шарттарды түзүүнү камсыз кылат.

11. Общеобразовательная организация в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в области образования и на основе договора вправе создавать и (или) участвовать в деятельности профессиональных организаций и объединений (педагогические ассоциации, союзы, учебно-методические объединения, другие советы и организации).

Глава 3. Организация деятельности

12. Общеобразовательная организация является основным звеном системы непрерывного образования и создает условия для реализации гражданами Кыргызской Республики гарантированного государством права на получение обязательного и бесплатного начального общего, основного общего образования и среднего общего образования согласно Закону Кыргызской Республики «Об образовании».

13. Деятельность общеобразовательной организации основывается на следующих принципах:

1) равенство прав всех граждан на получение качественного образования;

2) гуманизм и приоритет общечеловеческих ценностей;

3) гражданственность и патриотизм;

4) системность и непрерывность образовательного процесса;

5) обеспечение охраны здоровья, создание благоприятных условий для разностороннего развития обучающихся;

6) светский характер обучения;

7) академическая свобода и честность;

8) ответственность и результативность.

14. Основными целями общеобразовательной организации являются формирование общей культуры личности обучающихся на основе усвоения государственных образовательных стандартов и достижения жизненных компетенций, создание основы для осознанного выбора и последующего освоения профессиональных образовательных программ, воспитание гражданственности, уважения к Родине, правам и свободам человека, семье и окружающей природе, толерантности, трудолюбия, а также формирование здорового образа жизни.

15. Общеобразовательная организация осуществляет обучение и воспитание обучающихся в интересах личности, общества и государства, обеспечивает охрану здоровья и создание благоприятных условий для разностороннего развития личности, в том числе удовлетворения потребности в самообразовании и получении дополнительного образования.

16. Жалпы билим берүү уюмунда билим берүү программалары төмөнкүдөй формаларда өздөштүрүлөт: күндүзгү, күндүзгү-сырттан окуу (кечки жана сменалык), сырттан окуу, экстернат, үй-бүлөлүк билим берүү жана жекече окутуу, анын ичинде үйдө окутуу.

Билим алуучулардын дене бойлук жана психологиялык абалына, өзгөчө билим алуу муктаждыктарына жараша жалпы билим берүү программалары үй-бүлөлүк билим берүү жана жекече билим берүү, анын ичинде үйдө окутуу формаларында өздөштүрүлүшү мүмкүн.

Мектептик билим берүүнүн бардык баскычтарында негизги жалпы билим берүү программаларын ийгиликтүү өздөштүргөн учурда билим алуучулар өз алдынча окутуу формасын – экстернатты пайдалана алышат.

Жалпы билим берүү уюму уставга ылайык жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы жана билим берүүнү башкаруунун аймактык органы менен макулдашуу боюнча жалпы негизги билимди (6–9-класстарда) күндүзгү-сырттан (кечки жана сменалык) билим берүү түрүндө же жалпы орто билимди (10–11-класстарда) сырттан билим берүү түрүндө билим алуучунун ата-энеси (мыйзамдуу өкүлдөрү) менен, ал жашы жеткен учурда билим алуучунун өзү менен түзүлгөн келишимдин негизинде бере алат.

Күндүзгү-сырттан (кечки жана сменалык), сырттан билим берүү, экстернат формасында жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн шарттары жана тартиби ыйгарым укуктуу орган тарабынан үй-бүлөлүк билим берүү жана жекече окутуу, анын ичинде Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан үйдө окутуу формасында аныкталат.

Конкреттүү негизги жалпы билим берүү программасынын алкагында билим алуунун бардык формалары үчүн бирдиктүү мамлекеттик билим берүү стандарты колдонулат.

17. Өзгөчө абал режими, өзгөчө кырдаал же ал жеткис күчтүн жагдайлары пайда болгон учурда, ошондой эле климаттык шарттар начарлаганда, карантиндик кырдаалдар болгондо жалпы билим берүү уюму аралыктан билим берүү технологияларын колдонуу менен окутууну жарым-жартылай же толук көлөмдө уюштура алат. Ошол эле учурда жалпы билим берүү уюмунун педагогикалык жана башка кызматкерлерине эмгек акы төлөө толук көлөмдө жүзөгө ашырылат.

18. Жалпы билим берүү уюмундагы класстардын саны жарандардын берген арыздарынын санынан санитардык-гигиеналык талаптарга жана класстардын толушунун чектүү ченемине ылайык билим берүү процессин жүргүзүү үчүн түзүлгөн шарттардан көз каранды.

Жалпы билим берүү уюмунда комплект класстын толушу төмөнкүчө белгиленет: минималдуу ченем – 25 билим алуучу, айыл

16. В общеобразовательной организации образовательные программы осваиваются в следующих формах: очная, очно-заочная (вечерняя и сменная), заочная, экстернат, семейное образование и индивидуальное обучение, включая обучение на дому.

В зависимости от физического и психологического состояния, особых образовательных потребностей обучающихся общеобразовательные программы могут осваиваться в формах семейного образования и индивидуального обучения, включая обучение на дому.

При успешном усвоении основных общеобразовательных программ на всех ступенях школьного образования обучающиеся могут воспользоваться самостоятельной формой обучения – экстернатом.

Общеобразовательная организация в соответствии с уставом по согласованию с органом местного самоуправления и территориальным органом управления образованием может предоставлять основное общее образование (6–9 классы) в форме очно-заочного (вечернего и сменного) образования или среднее общее образование (10–11 классы) в форме заочного образования на основании договора с родителями (законными представителями) обучающегося, в случае достижения им совершеннолетия – с самим обучающимся.

Условия и порядок освоения общеобразовательных программ в форме очно-заочного (вечернего и сменного), заочного образования, экстерната определяются уполномоченным органом, в форме семейного образования и индивидуального обучения, в том числе и обучения на дому, – Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

Для всех форм получения образования в рамках конкретной основной общеобразовательной программы действует единый государственный образовательный стандарт.

17. Во время режима чрезвычайного положения, чрезвычайной ситуации или возникновения обстоятельств непреодолимой силы, а также при ухудшении климатических условий, при наличии карантинных ситуаций общеобразовательная организация может организовать обучение с применением дистанционных образовательных технологий частично или в полном объеме. При этом оплата труда педагогических и иных работников общеобразовательной организации осуществляется в полном объеме.

18. Количество классов в общеобразовательной организации зависит от числа поданных заявлений граждан и условий, созданных для проведения образовательного процесса в соответствии с санитарно-гигиеническими требованиями и предельной нормой наполняемости классов.

В общеобразовательной организации устанавливается следующая наполняемость класса-комплекта: минимальная норма –

жериндеги мектептердеги чектүү ченем – 30 билим алуучу, шаар жериндеги мектептерде – 36 билим алуучу.

Жалпы билим берүү уюмун ачууда комплект класстардын толушунун минималдуу ченемдери эске алынууга тийиш.

Чек арага чектеш райондордо жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын чечими боюнча жетүүгө кыйындыгын эске алуу менен билим алуучулардын контингенти аз болгон жалпы билим берүү уюмдары (аз комплекттелген мектептер) ачылышы мүмкүн. Комплект класстарды ачуу, класстарды ар кандай курактагы комплект класстарга бириктирүү тиешелүү шарттар жана каражаттар болгондо билим берүүнү башкаруунун аймактык органынын уруксаты менен гана жүргүзүлөт.

Жалпы билим берүү уюму кабыл алуу үчүн берилген арыздардын санын эске алуу менен класстардын толушунун чектүү ченеминен жогору комплекттөөгө укуктуу. Класттардын толушунун чектүү ченеминен жогору комплект класстарды ачуу тиешелүү шарттар жана каражаттар болгондо билим берүүнү башкаруунун аймактык органынын уруксаты менен гана жүргүзүлөт.

Маданият жана искусство, коргоо, медицина жана спорт чөйрөсүндөгү жалпы билим берүү уюмдарынын ишинин тартиби жалпы билим берүү уюмунун уюштуруучусу жана уставы менен аныкталат.

19. Ыйгарым укуктуу орган окуу предметтеринин тизмегин белгилейт, аларды үйрөнүүдө класстарды чакан топторго бөлүү жүзөгө ашырылат.

20. Ийгиликтүү социалдаштыруу максатында ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдар билим алуудагы жетишкендиктерин баалоонун негизинде кадимки класста окуй алышат. Болгон билим берүү муктаждыктарына жараша билим берүү процесси жалпы билим берүү, адаптацияланган же модификацияланган окутуу программасы боюнча жекече окуу планы боюнча жүзөгө ашырылат. Адаптацияланган жана модификацияланган программалардын макеттери, ошондой эле жекече окуу планын түзүүнүн методикасы ыйгарым укуктуу орган тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү билим алуучулардын жалпы билим берүү программасын өздөштүрүүдө олуттуу кыйынчылыктар болгон учурда психологиялык-медициналык-педагогикалык консультациянын же психологиялык-педагогикалык коштоо кызматынын сунуштамасынын негизинде жалпы билим берүү уюму билим берүү процессинде коштоону уюштуруу аркылуу билим алуучуларга билим берүү программаларын өздөштүрүүгө колдоо көрсөтөт.

Жалпы билим берүү уюмунда класстын параллелинде

25 обучающихся, предельная норма в школах сельской местности – 30 обучающихся, городской местности – 36 обучающихся.

При открытии общеобразовательной организации должны учитываться минимальные нормы наполняемости классов-комплектов.

В приграничных районах с учетом труднодоступности по решению органов местного самоуправления могут открываться общеобразовательные организации с малым контингентом обучающихся (малокомплектные школы). Открытие классов-комплектов, объединение классов в разновозрастные классы-комплекты производится только с разрешения территориального органа управления образованием при наличии соответствующих условий и средств.

Общеобразовательная организация с учетом количества поданных для зачисления заявлений имеет право осуществлять комплектование классов выше предельной нормы наполняемости. Открытие классов-комплектов выше предельной нормы наполняемости производится только с разрешения территориального органа управления образованием при наличии соответствующих условий и средств.

Порядок деятельности общеобразовательных организаций сферы культуры и искусства, обороны, медицины и спорта определяется учредителем и уставом самой общеобразовательной организации.

19. Уполномоченный орган устанавливает перечень учебных предметов, при изучении которых осуществляется деление класса на подгруппы.

20. В целях успешной социализации дети с ограниченными возможностями здоровья на основании оценки образовательных достижений могут обучаться в обычном классе. В зависимости от имеющихся образовательных потребностей образовательный процесс осуществляется по индивидуальному учебному плану по общеобразовательной, адаптированной или модифицированной программе обучения. Макеты адаптированной и модифицированной программ, а также методика составления индивидуального учебного плана разрабатываются и утверждаются уполномоченным органом.

При наличии у обучающегося с ограниченными возможностями здоровья значительных затруднений в освоении общеобразовательной программы на основании рекомендации психолого-медико-педагогической консультации или службы психолого-педагогического сопровождения общеобразовательная организация оказывает поддержку обучающемуся при освоении образовательных программ через организацию сопровождения в образовательном процессе.

В общеобразовательной организации при наличии в параллели класса более 10 обучающихся, имеющих значительные трудности в обучении и школьной адаптации в связи с нарушением

психологиялык дене бойлук өнүгүүсүнүн бузулушуна байланыштуу окууда жана мектептик адаптацияда олуттуу кыйынчылыктарга дуушар болгон 10дон ашык билим алуучу болсо жана билим берүү процессинде коштоону уюштуруу мүмкүндүгү жок болсо, билим берүүнү башкаруунун аймактык органынын чечими менен ыйгарым укуктуу орган тарабынан аныкталган тартипте атайын коррекциялык (ресурстук) класстар ачылышы мүмкүн.

Психологиялык дене бойлук өнүгүүсү олуттуу бузулган балдар үчүн уюштуруучунун чечими боюнча Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте атайын мектептер (жатак мектептер) же атайын көмөкчү мектептер (жатак мектептер) ачылышы мүмкүн.

Айрым соматикалык оорулары бар балдардын ден соолугун чыңдоо жана дарылоо үчүн ыйгарым укуктуу органдын же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын чечими боюнча билим берүү жана саламаттык сактоо жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар аныктаган тартипте санаториялык жатак мектептер ачылышы мүмкүн. Санаториялык жатак мектептер жалпы башталгыч, жалпы негизги жана жалпы орто билим берүү программаларын дарылоо-профилактикалык иш-чаралары менен айкалыштырып ишке ашырат.

21. Узак мөөнөттүү дарылоо жана социалдык күтүү мекемелериндеги балдар үчүн билим берүү процесси Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте жакынкы жалпы билим берүү уюму тарабынан жүзөгө ашырылат.

22. Жазаларды аткаруу тутумунун мекемелеринде жүргөн адамдар билим берүү жана кылмыш-жаза аткаруу иши жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар тарабынан аныкталган тартипте мектептик билим алууга укуктуу.

23. Билим алуучуларды акысыз медициналык тейлөө жалпы билим берүү уюмуна саламаттык сактоо органы тарабынан атайын бекитилген медициналык кызматкер тарабынан камсыз кылынат, ал жалпы билим берүү уюмунун администрациясы менен катар билим берүү процессин уюштурууда дарылоо-профилактикалык иш-чараларды жүргүзүү жана санитардык-гигиеналык ченемдердин сакталышы үчүн жоопкерчилик тартат.

Жалпы билим берүү уюму билим алуучулардын ден соолугун чыңдоо, аларда сергек жашоо мүнөзүн калыптандыруу, оорулардын алдын алуу максатында ден соолукту сактоочу технологияларды киргизүүнү жүзөгө ашырат, ошондой эле ден соолукту чыңдоочу ар кандай иш-чараларды өткөрөт.

психофизического развития, и при отсутствии возможности организации сопровождения в образовательном процессе решением территориального органа управления образованием могут открываться специальные коррекционные (ресурсные) классы в порядке, определяемом уполномоченным органом.

Для детей с тяжелыми нарушениями психофизического развития по решению учредителя могут открываться специальные школы (школы-интернаты) или специальные вспомогательные школы (школы-интернаты) в порядке, определяемым Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

Для оздоровления и лечения детей с определенными соматическими заболеваниями по решению уполномоченного органа или органа местного самоуправления могут открываться санаторные школы-интернаты в порядке, определяемом уполномоченными государственными органами в области образования и здравоохранения. Санаторные школы-интернаты реализуют программы начального общего, основного общего и среднего общего образования в сочетании с лечебно-профилактическими мероприятиями.

21. Для детей, находящихся в учреждениях длительного лечения и социального содержания, образовательный процесс осуществляется близлежащей общеобразовательной организацией в порядке, определяемом Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

22. Лица, находящиеся в учреждениях системы исполнения наказаний, имеют право на получение школьного образования в порядке, определяемом уполномоченными государственными органами в области образования и уголовно-исполнительной деятельности.

23. Бесплатное медицинское обслуживание обучающихся обеспечивается специально закрепленным органом здравоохранения за общеобразовательной организацией медицинским работником, который, наряду с администрацией общеобразовательной организации, несет ответственность за проведение лечебно-профилактических мероприятий и соблюдение санитарно-гигиенических норм при организации образовательного процесса.

Общеобразовательная организация для укрепления здоровья обучающихся, формирования у них здорового образа жизни, профилактики заболеваний осуществляет внедрение здоровьесберегающих технологий, а также проводит различные оздоровительные мероприятия.

24. Порядок организации питания обучающихся в общеобразовательных организациях определяется Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

24. Жалпы билим берүү уюмдарында билим алуучулардын тамактануусун уюштуруу тартиби Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат.

25. Жалпы билим берүү уюму жеке маалыматтарды коргоо жаатындагы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык билим берүү процессинин катышуучулары жөнүндө жеке маалыматтардын купуялуулук режимин сактоо үчүн жоопкерчилик тартат.

Билим алуучулардын коопсуздугун камсыз кылуу максатында жеке мүнөздөгү маалыматтарды чогултуу ички пайдалануу үчүн гана жана жеке мүнөздөгү маалыматтар жөнүндө мыйзамдарга ылайык жүргүзүлөт.

Жалпы билим берүү уюму билим алуучунун жеке маалыматтарын иштеп чыгуу менен байланышкан жол-жоболорду анын ата-энесинин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) жазуу жүзүндөгү макулдугу менен гана жүзөгө ашырууга укуктуу.

Кызматтык абалынан улам жеке маалыматтар белгилүү болуп калган жалпы билим берүү уюмунун кызматкерлери жеке маалыматтын купуялуулук режимин сактоо боюнча милдеттенмелерди жана жоопкерчиликти өзүнө алат.

4-глава. Жалпы билим берүү уюмуна кабыл алуу жана которуу

26. Жалпы билим берүү уюмдарынын кабыл алууда жынысы, улуту, тили, социалдык жана мүлктүк абалы боюнча чектөөлөргө, ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрүн, дин тутуусун жана диний ынанымдарын чектөөлөргө жол берилбейт.

Мектептик билим берүүнүн бардык баскычтарына окутулууга тийиш болгон бардык балдарды жана өспүрүмдөрдү кабыл алуу жүргүзүлөт, ошол эле учурда мамлекеттик жана муниципалдык билим берүү уюмдарына жалпы билим берүү уюмуна бекитилген аймакта жашаган адамдар (билим алуучулар) биринчи кезектеги тартипте киргизилүүгө тийиш.

Жалпы билим берүү уюмуна балдарды кабыл алуу ыйгарым укуктуу орган тарабынан аныкталган тартипте жүзөгө ашырылат.

Жалпы билим берүү уюмунун 1-классына балдарды кабыл алуу ыйгарым укуктуу орган аныктаган тартипте мектепке электрондук каттоо аркылуу жүзөгө ашырылат. Эреже катары, кирүү курагы 6–7 жашты түзөт. Социалдык, психологиялык жана дене бойлук даярдыкты эске алуу менен 1-класска 5,5 жаштагы балдар кабыл алынышы мүмкүн.

Баланы 1-класска кабыл алуу үчүн керектүү документтердин тизмеги ыйгарым укуктуу орган тарабынан белгиленет.

25. Общеобразовательная организация несет ответственность за соблюдение режима конфиденциальности персональной информации об участниках образовательного процесса в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в области защиты персональных данных.

Сбор информации персонального характера в целях обеспечения безопасности обучающихся производится исключительно для внутреннего пользования и в соответствии с законодательством об информации персонального характера.

Общеобразовательная организация имеет право осуществлять процедуры, связанные с обработкой персональных данных обучающегося только с письменного согласия его родителей (законных представителей).

Работники общеобразовательной организации, которым персональные данные стали известны в силу их служебного положения, принимают на себя обязательства и ответственность за соблюдение режима конфиденциальности персональной информации.

Глава 4. Прием и перевод в общеобразовательную организацию

26. При приеме в общеобразовательные организации не допускаются ограничения по полу, национальности, языку, социальному и имущественному положению, ограничений возможностей здоровья, вероисповедания и религиозных убеждений.

На все ступени школьного образования проводится прием всех подлежащих обучению детей и подростков, при этом в государственные и муниципальные общеобразовательные организации в первоочередном порядке зачисляются лица (обучающиеся), проживающие на закрепленном за общеобразовательной организацией территории.

Прием детей в общеобразовательную организацию осуществляется в порядке, определяемом уполномоченным органом.

Прием детей в 1-й класс общеобразовательной организации осуществляется через электронную запись в школу в порядке, определяемом уполномоченным органом. Возраст поступления составляет, как правило, 6–7 лет. С учетом социальной, психологической и физиологической готовности, в 1-й класс могут приниматься дети в возрасте 5,5 лет.

Перечень необходимых документов для приема ребенка в 1-й класс устанавливается уполномоченным органом.

27. Не допускается аттестация (тестирование) детей при поступлении в общеобразовательную организацию.

27. Жалпы билим берүү уюмуна кирүүдө балдарды аттестациялоого (тестирлөөгө) жол берилбейт.

28. Билим алуучуну бир жалпы билим берүү уюмунан экинчисине которууда кабыл алуучу жалпы билим берүү уюму тарабынан милдеттүү тартипте анын кабыл алынгандыгы жөнүндө маалымкат (кагаз же электрондук вариант) берилет. Мындай маалымкатты алганда жалпы билим берүү уюму билим алуучунун ата-энесине (мыйзамдуу өкүлүнө) кол койдуруу менен өздүк делонун түп нускасын берет. Өздүк делонун көчүрмөсү жалпы билим берүү уюмунун архивинде калат жана 75 жылдан кем эмес сакталат. Зарыл болгон учурда жалпы билим берүү уюму окуу учурунда жетишкендиктеринин табелин бере алат, ал жалпы билим берүү уюмунун директорунун жана директордун окуу иштери боюнча орун басарынын мөөрү жана колу менен күбөлөндүрүлөт.

Билим алуучу Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары чыгып кеткен учурда жалпы билим берүү уюму ата-энеси (мыйзамдуу өкүлдөрү) жазуу жүзүндө кайрылган учурдан тартып үч күндүн ичинде, бирок ал кеткенге чейин эки жумадан эрте эмес жана баланын кеткенин ырастаган документтерди тапшырганда ата-энесине (мыйзамдуу өкүлүнө) кол койдуруу менен өздүк делонун түп нускасын берет. Өздүк делонун көчүрмөсү, жазуу жүзүндөгү кайрылуу жана ага тиркелген документтер жалпы билим берүү уюмунун архивинде 75 жылдан кем эмес сакталат.

29. Жалпы билим берүү уюмуна кабыл алуу жөнүндө маалымкаттын жана билим алуучунун жетишкендиктеринин табелинин формасы ыйгарым укуктуу орган тарабынан бекитилет.

30. Жүйөлүү себепсиз 45 жана андан ашык окуу күнүн калтырган билим алуучуларга педагогикалык кеңеш кийинки окуу жылында кайталап окууну сунуш кылышы мүмкүн.

31. Жалпы билим берүү уюму тарабынан билим алуучуларды класстан класска которуу, билим алуучуларга орто аралык (которуу экзамендерин) жана жыйынтыктоочу аттестация өткөрүү ыйгарым укуктуу орган аныктаган тартипте жүзөгө ашырылат.

32. Билим алуучуларды атайын мектептерге жана атайын жатак мектептерге, атайын көмөкчү мектептерге жана атайын көмөкчү жатак мектептерге кабыл алуу, аларды бир түрдөн экинчи түргө которуу билим берүү системасынын психологиялык-медициналык-педагогикалык консультацияларынын корутундусунун негизинде ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) каалоосу боюнча жүргүзүлөт.

33. Билим алуучуларды атайын коррекциялык (ресурстук) класстарга кабыл алуу (которуу) алардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) макулдугу жана психологиялык-медициналык-педагогикалык консультациянын корутундусу боюнча жалпы билим берүү уюмунун жетекчиси тарабынан жүзөгө ашырылат. Атайын

28. При переводе обучающегося из одной общеобразовательной организации в другую, в обязательном порядке со стороны принимающей общеобразовательной организации предоставляется справка (бумажный или электронный вариант) о его зачислении. При получении такой справки общеобразовательная организация выдает под роспись родителя (законного представителя) обучающегося оригинал личного дела. Копия личного дела остается в архиве общеобразовательной организации и хранится не менее 75 лет. При необходимости общеобразовательная организация может выдать табель успеваемости на момент обучения, который заверяется печатью и подписями директора и заместителя директора по учебной работе общеобразовательной организации.

В случае выбытия обучающегося за пределы Кыргызской Республики, общеобразовательная организация в течение трех дней с момента письменного обращения родителей (законных представителей), но не ранее двух недель до его отъезда, и при предоставлении документов, подтверждающих выезд ребенка, выдает под роспись родителя (законного представителя) оригинал личного дела. Копия личного дела, письменное обращение и прилагаемые к нему документы хранятся в архиве общеобразовательной организации не менее 75 лет.

29. Форма справки о зачислении в общеобразовательную организацию и табеля успеваемости обучающегося утверждается уполномоченным органом.

30. Обучающимся, пропустившим без уважительной причины 45 и более учебных дней, педагогическим советом может быть рекомендовано повторное обучение в следующем учебном году.

31. Перевод обучающихся из класса в класс, проведение промежуточной (переводные экзамены) и итоговой аттестации обучающихся осуществляется общеобразовательной организацией в порядке, определяемом уполномоченным органом.

32. Прием обучающихся в специальные школы и специальные школы-интернаты, в специальные вспомогательные школы и специальные вспомогательные школы-интернаты, их перевод из одного вида в другой проводится по желанию родителей (законных представителей) на основании заключения психолого-медико-педагогических консультаций системы образования.

33. Прием (перевод) обучающихся в специальные коррекционные (ресурсные) классы осуществляется руководителем общеобразовательной организации с согласия их родителей (законных представителей) и по заключению психолого-медико-педагогической консультации. Специальные коррекционные (ресурсные) классы осуществляют образовательный процесс по программе начального общего образования. Срок освоения программы может быть продлен

коррекциялык (ресурстук) класстар билим берүү процессин жалпы башталгыч билим берүү программасы боюнча жүзөгө ашырат. Программаны өздөштүрүү мөөнөтү жалпы билим берүү уюмунун педагогикалык кеңешинин чечими боюнча бир окуу жылына узартылышы мүмкүн. Башталгыч жалпы билим берүү программасын ийгиликтүү өздөштүрүүдө билим алуучулар мектептеги билим берүүнүн II баскычына которулат. Жалпы башталгыч билим берүү программасын толук өздөштүрбөгөн билим алуучуларга педагогикалык кеңештин чечими менен адаптацияланган программа боюнча окууну жалпы билим берүү уюмунун өзүндө улантуу (зарыл шарттар жана педагогикалык кадрлар болгон учурда) же атайын мектепке (жатак мектепке) же атайын көмөкчү мектепке (жатак мектепке) которуу сунуш кылынышы мүмкүн. Атайын коррекциялык (ресурстук) класстардын ишинин тартиби ыйгарым укуктуу орган тарабынан аныкталат.

34. Санаториялык жатак мектептерине балдарды кабыл алуу билим берүү жана саламаттык сактоо жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар тарабынан аныкталган тартипте саламаттык сактоо мекемелеринин жолдомосунун (корутундусунун) негизинде жүзөгө ашырылат.

35. Жалпы билим берүү уюмунун педагогикалык кеңешинин чечими боюнча жана балдар иштери боюнча комиссиянын макулдугу менен укукка каршы аракеттерди жасагандыгы жана жалпы билим берүү уюмунун уставын бир нече жолу бузгандыгы үчүн он беш жашка чыккан билим алуучуну педагогикалык таасир көрсөтүүнүн акыркы чарасы катары жалпы билим берүү уюмунан чыгарууга жол берилет.

Балдар иштери боюнча комиссия ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) менен биргеликте бир айлык мөөнөттө окуудан чыгарылган билим алуучуну окуусун улантуу үчүн башка жалпы билим берүү уюмуна жиберүү же аны ишке орноштуруу жөнүндө чечим кабыл алат.

5-глава. Билим берүү процесси

36. Жалпы билим берүү уюму билим берүү процессин мектептик билим берүүнүн төмөнкүдөй үч баскычындагы жалпы билим берүү программаларына ылайык жүзөгө ашырат:

– жалпы башталгыч билим берүү (ченемдик окуу мөөнөтү – 4 жыл);

– жалпы негизги билим берүү (ченемдик окуу мөөнөтү – 5 жыл);

– жалпы орто билим берүү (ченемдик окуу мөөнөтү – 2 жыл).

Ар бир класста окутуунун узактыгы бир окуу жылынан кем эмес.

37. Жалпы башталгыч билим берүүнүн милдеттери болуп билим алуучуларды окутуу, тарбия берүү жана өнүктүрүү, алардын окуу, жазуу жана эсептөө, логикалык ой жүгүртүү жана таанып-билүү иш

на один учебный год по решению педагогического совета общеобразовательной организации. При успешном освоении программы начального общего образования обучающиеся переводятся на II ступень школьного образования. Обучающимся, не в полной мере освоившим программу начального общего образования, решением педагогического совета может быть рекомендовано продолжение обучения по адаптированной программе в самой общеобразовательной организации (при наличии необходимых условий и педагогических кадров) или перевод в специальную школу (школу-интернат) или специальную вспомогательную школу (школу-интернат). Порядок деятельности специальных коррекционных (ресурсных) классов определяется уполномоченным органом.

34. Прием детей в санаторные школы-интернаты осуществляются на основании направления (заключения) учреждений здравоохранения в порядке, определяемом уполномоченными государственными органами в области образования и здравоохранения.

35. По решению педагогического совета общеобразовательной организации и с согласия комиссии по делам детей за совершение противоправных действий и неоднократные нарушения устава общеобразовательной организации допускается, как крайняя мера педагогического воздействия, исключение из общеобразовательной организации обучающегося, достигшего пятнадцатилетнего возраста.

Комиссия по делам детей совместно с родителями (законными представителями) в месячный срок принимает решение о направлении исключенного в другую общеобразовательную организацию для продолжения обучения или о его трудоустройстве.

Глава 5. Образовательный процесс

36. Общеобразовательная организация осуществляет образовательный процесс в соответствии с общеобразовательными программами трех ступеней школьного образования:

– начальное общее образование (нормативный срок обучения – 4 года);

– основное общее образование (нормативный срок обучения – 5 лет);

– среднее общее образование (нормативный срок обучения – 2 года).

Продолжительность обучения в каждом классе – не менее одного учебного года.

37. Задачами начального общего образования являются обучение, воспитание и развитие обучающихся, овладение ими общеучебными умениями и навыками чтения, письма и счета, элементами логического мышления и способами познавательной деятельности, простейшими

ыкмаларына, өзүн-өзү окутуунун жана өзүн-өзү уюштуруунун жөнөкөй көндүмдөрүнө, жүрүм-турум жана сүйлөө маданиятына, жеке гигиенага жана сергек жашоо негиздерине ээ болуусу, жалпы билим берүү ыктарын жана көндүмдөрүн өздөштүрүүсү саналат.

Жалпы башталгыч билим берүү жалпы негизги билим алуу үчүн база болуп эсептелет.

38. Жалпы негизги билим берүүнүн милдеттери болуп социалдык өзүн-өзү аныктоого, өзүн-өзү жүзөгө ашырууга жана өзүн-өзү контролдоого, ошондой эле коомдо жашоо үчүн жетиштүү болгон социалдык көндүмдөргө ээ болууга шыктуулугун жана компетенцияларын өнүктүрүү үчүн билим алуучулардын инсандык сапаттарын тарбиялоо, түзүү жана калыптандыруу саналат.

Жалпы негизги билим берүү жалпы орто билим, башталгыч жана орто кесиптик билим алуу үчүн база болуп эсептелет.

39. Жалпы орто билим берүү жалпы билим берүүнүн акыркы этабы болуп саналат жана окуучулардын туруктуу компетенцияларын жана чыгармачылык жөндөмдүүлүктөрүн өнүктүрүүнү, рухий, адеп-ахлактык жана маданий баалуулуктар жөнүндө түшүнүктөрдү, ошондой эле окутуунун дифференциациясынын негизинде өз алдынча окуу иш-аракеттеринин көндүмдөрүн жана кесипти же эмгектик ишмердигин аң-сезимдүү тандоого даярдыкты камсыз кылат.

Жалпы орто билим берүү башталгыч, орто жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча окууну улантуу үчүн база болуп саналат.

Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдарына ылайык экстернат формасынан тышкары тездетилген окутуу программалары боюнча жалпы орто билим алууга жол берилбейт.

40. Атайын мектепте (жатак мектепте) жана атайын көмөкчү мектепте (жатак мектепте) окутуунун мөөнөттөрү Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан белгиленет.

41. Конкреттүү жалпы билим берүү уюмунда жалпы орто билим берүүнүн мазмуну мамлекеттик билим берүү стандарттарынын жана жалпы негизги билим берүү программаларынын негизинде аныкталат жана жалпы билим берүү уюму тарабынан өз алдынча ишке ашырылат.

Жалпы билим берүү уюмунда тиешелүү шарттар болгондо окуучулардын жана алардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) суроо-талаптарына жараша ар кандай профилдер жана багыттар боюнча окутуу киргизилиши мүмкүн.

42. Жалпы билим берүү уюмунда окутуу жүргүзүлүп жаткан тил (тилдер) Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдарына ылайык уюштуруучу тарабынан аныкталат жана жалпы билим берүү уюмунун уставында көрсөтүлөт.

навыками самообразования и самоорганизации, культурой поведения и речи, основами личной гигиены и здорового образа жизни.

Начальное общее образование является базой для получения основного общего образования.

38. Задачами основного общего образования являются воспитание, становление и формирование личности обучающихся для развития их склонностей и компетенций к социальному самоопределению, самореализации и самоконтролю, а также овладение социальными навыками, достаточными для жизни в обществе.

Основное общее образование является базой для получения среднего общего образования, начального и среднего профессионального образования.

39. Среднее общее образование является завершающим этапом общеобразовательной подготовки и обеспечивает развитие устойчивых компетенций и творческих способностей обучающихся, формирование представлений о духовной, нравственной и культурной ценностях, а также навыков самостоятельной учебной деятельности на основе дифференциации обучения и готовности к осознанному выбору профессии или трудовой деятельности.

Среднее общее образование является базой для продолжения обучения по образовательным программам начального, среднего и высшего профессионального образования.

Получение среднего общего образования по ускоренным программам обучения не допускается, кроме формы экстерната в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в области образования.

40. Сроки обучения в специальной школе (школе-интернате) и специальной вспомогательной школе (школе-интернате) устанавливаются Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

41. Содержание среднего общего образования в конкретной общеобразовательной организации определяется на основе государственных образовательных стандартов и основных общеобразовательных программ и реализуется общеобразовательной организацией самостоятельно.

При наличии соответствующих условий в общеобразовательной организации, исходя из запросов обучающихся и их родителей (законных представителей), может быть введено обучение по различным профилям и направлениям.

42. Язык (языки), на котором ведется обучение в общеобразовательной организации, определяется учредителем в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в области образования и указывается в уставе общеобразовательной организации.

Жалпы билим берүү уюму кыргыз тилин Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тили катары окутууну мамлекеттик билим берүү стандартына ылайык ишке ашырат. Кыргыз Республикасынын расмий тили болуп саналган орус тили, ошондой эле бир чет тили ыйгарым укуктуу орган тарабынан бекитилген базистик окуу планына ылайык окутулат.

Билим берүү процессин уюштурууда жалпы билим берүү уюму окутуу каражаты катары эки же андан көп тилди колдоно алат.

43. Жалпы билим берүү уюму тиешелүү шарттар болгон учурда (педагогикалык кадрлар, окуу-методикалык камсыздоо, материалдык-техникалык жабдуу ж.б.) кошумча билим берүү программаларын ишке ашыра алат жана Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдарына ылайык жалпы негизги билим берүү программаларынан жогору кошумча билим берүү кызматтарын көрсөтө алат.

44. Кошумча билим берүү кызматтары жалпы билим берүү уюму менен окуучунун ата-энесинин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) ортосунда түзүлгөн келишимдин негизинде окуучулардын жана алардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) макулдугу менен көрсөтүлөт. Кошумча билим берүү кызматтарын көрсөтүүнүн тартиби Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат.

45. Жалпы билим берүү уюму баалоо системасын, окутуунун жана тарбиялоонун формаларын, каражаттарын жана методдорун, ошондой эле окуучуларды которуу экзамендеринин мезгилдүүлүгүн жана формаларын тандоодо ыйгарым укуктуу органдын тиешелүү чечимин жетекчиликке алат.

46. Жалпы билим берүү уюмундагы билим берүү процесси жыл сайын ыйгарым укуктуу орган тарабынан бекитилген базистик окуу планына ылайык жалпы билим берүү уюму өз алдынча иштеп чыгуучу жумушчу окуу планынын негизинде жүргүзүлөт.

47. Окуучулардын окуу жүктөмү мамлекеттик билим берүү стандартында белгиленген жүктөмдүн жол берилүүчү чектелген ченеминен ашпоого жана окуу предметтерин окутууга базистик окуу планында бөлүнгөн сааттардын санынан төмөн болбоого тийиш.

Сабактардын расписаниеси Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан бекитилүүчү жалпы билим берүү уюмдарында окутуунун шарттарына жана уюштурулушуна карата санитардык-эпидемиологиялык талаптарга ылайык түзүлөт.

Жалпы билим берүү уюмдарында жол берилген окуу жүктөмүнүн чегин эске алуу менен беш күндүк окуу жумасы белгиленет.

48. Жалпы билим берүү уюмдарында окуу жылы 1-сентябрда башталат.

Мектептик билим берүүнүн I–II–III баскычтарында окуу жылынын узактыгы мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын

Общеобразовательная организация реализует изучение кыргызского языка как государственного языка Кыргызской Республики в соответствии с государственным образовательным стандартом. Русский язык, являющийся официальным языком Кыргызской Республики, а также один иностранный язык изучаются согласно базисному учебному плану, утверждаемому уполномоченным органом.

При организации образовательного процесса общеобразовательная организация может использовать два или более языка в качестве средства обучения.

43. Общеобразовательная организация при наличии соответствующих условий (педагогические кадры, учебно-методическое обеспечение, материально-техническое оснащение и т.д.) может реализовывать дополнительные образовательные программы и оказывать дополнительные образовательные услуги свыше основных общеобразовательных программ в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в области образования.

44. Дополнительные образовательные услуги предоставляются с согласия обучающихся и их родителей (законных представителей) на основании договора, заключенного между общеобразовательной организацией и родителями (законными представителями) обучающегося. Порядок предоставления дополнительных образовательных услуг определяется Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

45. Общеобразовательная организация при выборе системы оценок, форм, средств и методов обучения и воспитания, а также порядка периодичности и форм переводных экзаменов обучающихся, руководствуется соответствующим решением уполномоченного органа.

46. Образовательный процесс в общеобразовательной организации проводится на основе рабочего учебного плана, разрабатываемого общеобразовательной организацией самостоятельно на основе базисного учебного плана, ежегодно утверждаемого уполномоченным органом.

47. Учебная нагрузка обучающихся не должна превышать предельно допустимую норму нагрузки, установленную государственным образовательным стандартом и не быть ниже количества часов, отведенных базисным учебным планом на преподавание учебных предметов.

Расписание занятий составляется в соответствии с санитарно-эпидемиологическими требованиями к условиям и организации обучения в общеобразовательных организациях, утверждаемыми Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

мезгилин эсепке албаганда 34 жумадан кем эмес, ал эми биринчи класста 33 жуманы түзөт.

Окуу жылындагы каникулдардын узактыгы 30 календардык күндөн кем эмес, жайында 14 календардык жумадан кем эмес убакытты түзөт. Биринчи класстагы окуучулар үчүн окуу жылынын ичинде кошумча бир жумалык каникулдар белгиленет.

Жалпы билим берүү уюмунун биринчи классындагы сабактын узактыгы 40 мүнөт, экинчи класстан он биринчи класска чейин 45 мүнөт.

49. Жалпы билим берүү уюмдарынын ишине мамлекеттик контролду билим берүүнү башкаруунун ыйгарым укуктуу органы жана аймактык органдары жүзөгө ашырат.

50. Мамлекеттик билим берүү стандартына шайкештигине мониторинг жүргүзүү жана көрсөтүлүүчү билим берүү кызматтарынын сапатын баалоо максатында жалпы билим берүү уюму Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте таанылган аккредитациялык агенттиктерден аккредитациядан өтө алат.

6-глава. Жалпы билим берүү уюмунун укуктары жана милдеттери

51. Жалпы билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) мектептик билим берүүнүн мамлекеттик стандартынын талаптарына ылайык окуучуларга акысыз жалпы башталгыч, жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүнү камсыз кылууга;

2) бекитилген окуу планына жана сабактардын расписаниесине ылайык билим берүү программаларын ишке ашырууну камсыз кылууга;

3) билим алуучулардын жетишүүсүн учурдагы жана аралыктык контролдоону жүзөгө ашырууга жана анын натыйжалары жөнүндө маалыматтык технологияларды колдонуу мүмкүнчүлүгү менен окуучулардын ата-энелерине (мыйзамдуу өкүлдөрүнө) маалымдоого;

4) билим алуучуларды зарыл окуу китептери менен, анын ичинде ижара негизинде да камсыз кылууга, ошондой эле ишке ашырылып жаткан билим берүү программаларынын алкагында жалпы билим берүү уюмунун китепканалык жана маалыматтык ресурстарына акысыз жетүүнү камсыз кылууга;

5) билим алуучулардын арасында укук бузуулардын алдын алууга багытталган иш-чараларды жүргүзүүгө;

6) өз ыйгарым укуктарынын чегинде ден соолукка, моралдык жана руханий өнүгүүгө зыян келтирүүчү маалыматтан, пропагандадан жана үгүттөн коргоону жүзөгө ашырууга;

С учетом предельно допустимой учебной нагрузки в общеобразовательных организациях устанавливается пятидневная учебная неделя.

48. Учебный год в общеобразовательных организациях начинается 1 сентября.

Продолжительность учебного года на I–II–III ступенях школьного образования составляет не менее 34 недель без учета периода государственной итоговой аттестации, а в первом классе – 33 недели.

Продолжительность каникул в течение учебного года составляет не менее 30 календарных дней, летом – не менее 14 календарных недель. Для обучающихся в первом классе в течение учебного года устанавливаются дополнительные однонедельные каникулы.

Продолжительность урока в первом классе общеобразовательной организации составляет 40 минут, со второго по одиннадцатый классы – 45 минут.

49. Государственный контроль за деятельностью общеобразовательных организаций, осуществляет уполномоченный орган и территориальные органы управления образованием.

50. В целях осуществления мониторинга на соответствие государственному образовательному стандарту и оценки качества предоставляемых образовательных услуг общеобразовательная организация может пройти аккредитацию в признанных аккредитационных агентствах в порядке, определяемом Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

Глава 6. Права и обязанности общеобразовательной организации

51. Общеобразовательная организация обязана:

1) обеспечить предоставление обучающемуся бесплатного начального общего, основного общего и среднего общего образования в соответствии с требованиями государственного образовательного стандарта школьного образования;

2) обеспечить реализацию образовательных программ в соответствии с утвержденным учебным планом и расписанием занятий;

3) осуществлять текущий и промежуточный контроль за успеваемостью обучающегося и информировать о его результатах родителей (законных представителей) и обучающегося с возможностью применения информационных технологий;

4) обеспечить обучающегося необходимыми учебниками, в том числе и на арендной основе, а также бесплатным доступом к библиотечным и информационным ресурсам общеобразовательной организации в рамках реализуемых образовательных программ;

7) Мектептик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына жана билим берүү уюмдары тарабынан иштелип чыккан класстан тышкаркы жана мектептен тышкаркы иш программаларына ылайык окуучулар менен тарбиялык иштерди жүргүзүүнү камсыз кылууга;

8) окуучунун инсандыгын урматтоого, аны физикалык жана психологиялык зомбулуктун, кадыр-баркты басмырлоонун бардык формаларынан, ошондой эле эксплуатациялоонун жана ден соолукка зыян келтирүүчү аракеттердин бардык формаларынан сактоого;

9) билим берүү кызматтарын көрсөтүү жана жалпы билим берүү уюмдарында тарбия иштерин жүргүзүү учурунда окуучунун жеке өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен анын адеп-ахлактык, физикалык жана психологиялык ден соолугун, эмоционалдык бакубаттуулугун чыңдоо үчүн шарттарды камсыз кылууга;

10) билим берүү жана тарбиялоо процессине коюлуучу санитардык жана гигиеналык талаптарды, өрт жана башка коопсуздуктун милдеттүү ченемдерин жана эрежелерин сактоого;

11) колдонуудагы билим берүү жаатындагы мыйзамдардын ченемдерине жана башка ченемдик укуктук актыларга ылайык окуучулардын тамак-аш менен камсыз кылууга;

12) жеке мүнөздөгү маалыматтар жаатындагы мыйзамдарга ылайык окуучулардын инсандыгы жана ден соолугунун абалы жөнүндө маалыматтарды, ата-энелердин (мыйзамдуу өкүлдөрдүн) жеке маалыматтарын ачыкка чыгарбоону камсыз кылууга, мындай маалыматтарды берүү мыйзамдарда каралган же окуучунун өмүрүн жана ден соолугун сактоо үчүн зарыл болгон учурларды кошпогондо;

13) билим алуучунун жетишкендиктери жана көйгөйлөрү жөнүндө маалыматка ата-энелердин (мыйзамдуу өкүлдөрдүн) жеткиликтүү болуусун камсыз кылууга;

14) билим алуучулардын ата-энелерин (мыйзамдуу өкүлдөрүн) устав, ички тартип эрежелери жана жалпы билим берүү уюмунун билим берүү, тарбиялоо жана административдик ишин жөнгө салуучу башка документтер менен жеткиликтүү формада тааныштырууну камсыз кылууга.

52. Жалпы билим берүү уюму билим алуучу жалпы билим берүү уюмунда жана анын аймагында, ошондой эле жалпы билим берүү уюмунун жана анын аймагынын чегинен тышкары жерде болгон учурда, эгерде мындай болуу жалпы билим берүү уюмунун окуу, тарбиялоо жана башка иштерине ылайык ишке ашырылса, окуу, тарбиялоо жана башка иш-аракеттерди жүзөгө ашыруу мезгилинде билим алуучунун өмүрү жана ден соолугу үчүн жоопкерчиликти өзүнө алат.

53. Жалпы билим берүү уюму төмөнкүлөргө укуктуу:

5) осуществлять мероприятия, направленные на профилактику правонарушений среди обучающихся;

6) осуществлять в пределах своих полномочий защиту от информации, пропаганды и агитации, наносящих вред здоровью, моральному и духовному развитию;

7) обеспечить проведение воспитательной работы с обучающимся в соответствии с требованиями Государственного образовательного стандарта школьного образования и разрабатываемыми общеобразовательной организацией программами внеклассной и внешкольной деятельности;

8) проявлять уважение к личности обучающегося, оберегать его от всех форм физического и психологического насилия, унижения достоинства, а также от любых форм эксплуатации и действий, наносящих вред здоровью;

9) обеспечить условия для укрепления нравственного, физического и психологического здоровья, эмоционального благополучия обучающегося с учетом его индивидуальных особенностей во время оказания образовательных услуг и осуществления воспитательной деятельности в общеобразовательной организации;

10) соблюдать санитарные и гигиенические требования, обязательные нормы и правила пожарной и иной безопасности, предъявляемые к образовательному и воспитательному процессу;

11) обеспечить обучающихся питанием в соответствии с нормами действующего законодательства в области образования и иными нормативными правовыми актами;

12) обеспечить, в соответствии с законодательством в области информации персонального характера, неразглашение сведений о личности и состоянии здоровья обучающегося и личных данных родителей (законных представителей), за исключением случаев, когда предоставление таких сведений предусмотрено законодательством или необходимо для сохранения жизни и здоровья обучающегося;

13) обеспечить доступ родителей (законных представителей) к информации о достижениях и проблемах обучающегося;

14) обеспечить в доступной форме ознакомление родителей (законных представителей) обучающегося с уставом, правилами внутреннего распорядка и иными документами, регламентирующими образовательную, воспитательную и административную деятельность общеобразовательной организации.

52. Общеобразовательная организация принимает на себя ответственность за жизнь и здоровье обучающегося во время осуществления учебной, воспитательной и иной деятельности при нахождении обучающегося в общеобразовательной организации и на ее территории, а также за пределами общеобразовательной

1) педагогикалык максатка ылайыктуулук менен шартталган окутуу методдорун колдонууга;

2) билим алуучудан окуу жүктөмүн толук көлөмдө аткарууну талап кылууга;

3) билим алуучулардын ата-энелерине (мыйзамдуу өкүлдөрүнө) окутуу жана тарбиялоо маселелери боюнча сунуштарды киргизүүгө;

4) билим алуучуну жетишкендиктерине жараша баалоого;

5) ыйгарым укуктуу орган жана жалпы билим берүү уюмунун тиешелүү локалдык актысы тарабынан белгиленген учурларда жана тартипте окутуунун аралыктан билим берүү технологияларын колдонууга;

6) Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдарынын ченемдерине ылайык билим алуучуларга кошумча акы төлөнүүчү кызматтарды көрсөтүүгө;

7) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан белгиленген категориялардан билим алуучуларды окуу китептерин пайдалангандыгы үчүн ижара акысынан бошотууга же жеңилдетилген шарттарды белгилөөгө;

8) билим алуучу жана анын ата-энеси (мыйзамдуу өкүлдөрү) тарабынан ички тартип эрежелерин, жүрүм-турумдун этикалык ченемдерин жана уставды сактоону талап кылууга.

54. Жалпы билим берүү уюму инвестицияларды тартуу максатында Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында аныкталган тартипте камкорчулук кеңештерин түзүүгө укуктуу.

Жалпы билим берүү уюмунун акча каражаттарын мыйзамсыз чогултууну жүзөгө ашыруу максатында коомдук фонддорду жана башка уюмдарды түзүүгө, катышууга укугу жок.

7-глава. Билим алуучулардын жана ата-энелердин (мыйзамдуу өкүлдөрдүн) укуктары жана милдеттери

55. Билим алуучулар төмөнкүлөргө укуктуу:

1) окутуунун каалаган этабында жалпы билим берүү уюмуна кирүүгө жана билим алуунун формасын тандоого;

2) мамлекеттик билим берүү стандарттарынын деңгээлинде сапаттуу милдеттүү жана акысыз жалпы башталгыч жана жалпы негизги билим алууга, ошондой эле акысыз жалпы орто билим алууга;

3) кошумча билим берүү кызматтарын, анын ичинде акы төлөөнүн негизинде алууга;

4) жалпы билим берүү уюмунун маалыматтык ресурстарын, китепканалык, маданий-спорттук жана өндүрүштүк базасын пайдаланууга;

5) жалпы билим берүү уюмунун уставында аныкталган формада аны башкарууга катышууга;

организации и ее территории, если такое пребывание осуществляется в соответствии с учебной, воспитательной и иной деятельностью общеобразовательной организации.

53. Общеобразовательная организация имеет право:

1) на применение методов обучения, обусловленных педагогической целесообразностью;

2) требовать от обучающегося выполнения учебной нагрузки в полном объеме;

3) вносить предложения родителям (законным представителям) обучающегося по вопросам обучения и воспитания;

4) оценивать обучающегося в зависимости от его успеваемости;

5) применять дистанционные образовательные технологии обучения в случаях и порядке, устанавливаемых уполномоченным органом и соответствующим локальным актом общеобразовательной организации;

6) предоставлять дополнительные платные услуги обучающимся в соответствии с нормами законодательства Кыргызской Республики в области образования;

7) освобождать от арендной платы или устанавливать льготные условия за пользование учебниками обучающихся из категорий, установленных Кабинетом Министров Кыргызской Республики;

8) требовать соблюдения правил внутреннего распорядка, этических норм поведения и устава со стороны обучающегося и его родителей (законных представителей).

54. Общеобразовательная организация вправе, в целях привлечения инвестиций, создавать попечительские советы в порядке, определяемом законодательством Кыргызской Республики.

Общеобразовательная организация не имеет право создавать, принимать участие в создании общественных фондов и иных организаций в целях осуществления незаконного сбора денежных средств.

Глава 7. Права и обязанности обучающихся и родителей (законных представителей)

55. Обучающиеся имеют право на:

1) поступление в общеобразовательную организацию на любом этапе обучения и выбор формы получения образования;

2) получение качественного обязательного и бесплатного начального общего и основного общего образования, а также бесплатного среднего общего образования на уровне государственных образовательных стандартов;

6) балдар уюмунун ишин уюштурууга жана ага катышууга;

7) адамдын кадыр-баркын урматтоого, өз көз карашын жана ишенимин эркин билдирүүгө;

8) коопсуз билим берүү чөйрөсүнө, эксплуатациялоонун ар кандай формаларынан жана ден соолукка зыян келтирүүчү аракеттерден, ошондой эле физикалык жана психологиялык зомбулуктан, кадыр-баркты басмырлоодон коргоого;

9) ден соолукка, моралдык жана руханий өнүгүүгө зыян келтирүүчү маалыматтан, пропагандадан жана үгүттөөдөн коргоого;

10) медициналык кароого жана алгачкы медициналык жардамды уюштурууга;

11) алардын психологиялык-дене бойлук өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрүн жана ден соолугунун абалын эске алуу менен окутуу үчүн шарттарды берүүгө;

12) жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүнү аяктагандан кийин мамлекеттик үлгүдөгү билими жөнүндө документтерди өз убагында алууга;

13) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан белгиленген тартипте акысыз тамактанууга жана медициналык тейлөөгө, жүргүнчүлөрдү ташуучу автотранспорт менен жеңилдетилген шартта жүрүүгө.

56. Билим алуучулар төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) жалпы билим берүү уюмунун уставын сактоого жана аткарууга;

2) мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарынын деңгээлинде жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүүгө;

3) жалпы улуттук жана жалпы адамзаттык баалуулуктарды, жалпы билим берүү уюмунун башка билим алуучуларынын жана кызматкерлеринин ар-намысын жана кадыр-баркын сыйлоого;

4) жүрүм-турумдун этикалык ченемдерин сактоого;

5) жалпы билим берүү уюмунун ички тартип эрежелерин сактоо боюнча, анын ичинде мектеп кийимине карата талаптарын аткарууга;

6) жалпы билим берүү уюмунун мүлкүнө аяр мамиле жасоого жана келтирилген зыян үчүн жоопкерчилик тартууга.

57. Билим алуучулардын ата-энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү) төмөнкүлөргө укуктуу:

1) окууну улантуу үчүн окутуунун каалаган этабында жалпы билим берүү уюмун, ошондой эле билим алуу формасын тандоого жана балдарды ага жиберүүгө;

2) мектептик билим берүүнүн мамлекеттик стандартынын алкагында баланын билим алуу укугун сактоону талап кылууга;

3) получение дополнительных образовательных услуг, в том числе и на платной основе;

4) пользование информационными ресурсами, библиотечной, культурно-спортивной и производственной базой общеобразовательной организации;

5) участие в управлении общеобразовательной организации в форме, определяемой ее уставом;

6) организацию и участие в деятельности детской организации;

7) уважение человеческого достоинства, свободное выражение собственных взглядов и убеждений;

8) безопасную образовательную среду, защиту от любых форм эксплуатации и действий, наносящих вред здоровью, а также от физического и психологического насилия, унижения достоинства;

9) защиту от информации, пропаганды и агитации, наносящих вред здоровью, моральному и духовному развитию;

10) медицинский осмотр и организацию первой медицинской помощи;

11) предоставление условий для обучения с учетом особенностей их психофизического развития и состояния здоровья;

12) своевременное получение документов об образовании государственного образца по завершении основного общего и среднего общего образования;

13) получение бесплатного питания и медицинского обслуживания, льготный проезд пассажирским автотранспортом в порядке, установленном Кабинетом Министров Кыргызской Республики и органами местного самоуправления.

56. Обучающиеся обязаны:

1) соблюдать и выполнять устав общеобразовательной организации;

2) осваивать общеобразовательные программы на уровне требований государственного образовательного стандарта;

3) уважать общенациональные и общечеловеческие ценности, честь и достоинство других обучающихся и работников общеобразовательной организации;

4) соблюдать этические нормы поведения;

5) выполнять требования общеобразовательной организации к соблюдению правил внутреннего распорядка, в том числе и к школьной одежде;

6) бережно относиться к имуществу общеобразовательной организации и нести ответственность за нанесенный ущерб.

57. Родители (законные представители) обучающегося имеют право:

3) билим алуучунун укуктарын жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын, ошондой эле суроолор жана сунуштар менен жалпы билим берүү уюмуна кайрылуу мүмкүнчүлүгүн коргоого;

4) окутуу процессине кийлигишүү укугусуз жана окутуу методдорун өзгөртүү талабы жок окутуунун жана тарбиялоонун методдору колдонулган билим берүүнүн мазмуну менен таанышууга;

5) пландаштырылуучу медициналык текшерүүлөрдүн бардык түрлөрү жөнүндө маалымат алууга, макулдук берүүгө же мындай текшерүүлөргө катышууга, аларды өткөрүүдөн же аларга катышуудан баш тартууга, текшерүүлөрдүн натыйжалары жөнүндө маалымат алууга;

6) жалпы билим берүү уюмун башкарууга жана өнүктүрүүгө, анын ичинде биргелешип башкаруу органдарына, анын ичинде ата-энелер чогулуштарына жана иш-чараларына катышууга;

7) билим алуучунун жетишкендиктери жана көйгөйлөрү жөнүндө маалымат алууга;

8) педагогикалык кеңештин жыйналыштарына жана билим алуучуга тиешелүү маселелер боюнча башка иш-чараларга катышууга;

9) окутуу процессине тиешелүү маселелер боюнча билим берүүнү башкаруунун аймактык органдарына кайрылууга.

58. Ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) билим алуучунун окуусу, жөндөмдүүлүктөрүн өнүктүрүү, жалпы башталгыч, негизги жана орто билим алуусу үчүн тиешелүү шарттарды түзүүгө, анын физикалык жана психикалык саламаттыгына дайыма кам көрүүгө;

2) билим алуучунун кадыр-баркын сыйлоого, эмгекчилдикти, кайрымдуулукту, үй-бүлөгө, жашы боюнча улууларга, башка жыныстагыларга, башка улуттарга, мамлекеттик, расмий жана эне тилине, элдик каада-салттарга жана үрп-адаттарга сый мамиле кылууга, сабырдуулукка, зомбулукка, коррупцияга жана басмырлоого карата сабырсыздыкка тарбиялоого;

3) билим алуучунун зомбулуктун бардык формаларынан жана кайдыгерлик мамиледен кол тийбестигин камсыз кылууга;

4) Кыргызстан элинин улуттук, тарыхый, маданий баалуулуктарын урматтоого, тарыхый-маданий мурастарга жана айлана-чөйрөгө аяр мамиле кылууга, башка адамдардын укуктарын урматтоого, мекенди сүйүүгө тарбиялоого;

5) жалпы билим берүү уюмунун уставынын өзүнүн укуктарына жана милдеттерине тиешелүү бөлүгүн аткарууга;

6) жалпы билим берүү уюму менен туруктуу кызматташууну колдоого, билим алуучуну окутуу жана тарбиялоо боюнча педагогикалык кызматкерлердин сунуштарын аткарууга;

7) билим алуучу жалпы билим берүү уюмуна киргенде жана аны окутуу процессинде билим алуучунун инсандыгы жана ден соолугунун

1) выбирать и направлять детей в общеобразовательную организацию на любом этапе обучения для продолжения их учебы, а также форму получения образования;

2) требовать соблюдения прав ребенка на получение образования в рамках государственного образовательного стандарта школьного образования;

3) защищать права и законные интересы обучающегося и возможность обращения в общеобразовательную организацию с вопросами и предложениями;

4) знакомиться с содержанием образования, используемыми методами обучения и воспитания без права вмешательства в процесс обучения и требования изменения методов обучения;

5) получать информацию о всех видах планируемых медицинских обследований, давать согласие или участвовать в таких обследованиях, отказаться от их проведения или участия в них, получать информацию о результатах обследований;

6) принимать участие в управлении и развитии общеобразовательной организации, в том числе и в органах соуправления, включая участие в родительских собраниях и мероприятиях;

7) получать информацию об имеющихся успехах и проблемах обучающегося;

8) принимать участие в заседании педагогического совета и в иных мероприятиях по вопросам, касающимся обучающегося;

9) обращаться в территориальные органы управления образованием по вопросам, касающихся процесса обучения.

58. Родители (законные представители) обязаны:

1) создавать обучающемуся надлежащие условия для учебы, развития способностей, для получения им начального, основного и среднего общего образования, постоянно заботиться о его физическом и психическом здоровье;

2) уважать достоинство обучающегося, воспитывать трудолюбие, милосердие, почтительное отношение к семье, старшим по возрасту, другому полу, другим национальностям, государственному, официальному и родному языкам, народным традициям и обычаям, толерантность, нетерпимость к насилию, коррупции и дискриминации;

3) обеспечить неприкосновенность обучающегося от всех форм насилия и пренебрежительного отношения;

4) воспитывать уважение к национальным, историческим, культурным ценностям народа Кыргызстана, бережное отношение к историко-культурному наследию и окружающей среде, уважение к правам других лиц, любовь к Родине;

5) выполнять устав общеобразовательной организации в части, касающейся прав и обязанностей обучающихся;

абалы жөнүндө зарыл документтерди жана маалыматтарды өз убагында берүүгө;

8) билим алуучунун өзүнүн эсебинен (билим берүү жаатындагы мыйзамдарда жана/же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын актыларында каралган учурлардан тышкары) билим алуучу үчүн зарыл болгон буюмдар менен (жазуу-кеңсе буюмдары, мектеп жана спорт формалары ж.б.) билим алуучу жаш курагына жана муктаждыктарына ылайык келген санда камсыз кылууга;

9) Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарына ылайык билим алуучу тарабынан жалпы билим берүү уюмунун мүлкүнө келтирилген зыяндын ордун толтурууга;

10) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан бекитилген Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдарындагы окуу китептерин ижарага берүү тартибине ылайык жана билим берүү жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган аныктаган окуу китептеринин тизмегине ылайык жалпы билим берүү уюмунун китепкана фондунун окуу китептерин пайдалангандыгы үчүн акы төлөөнү камсыз кылууга;

11) жергиликтүү кеңештин чечиминин негизинде мектептин ашканасында окуучунун тамактануусу үчүн кошумча акы төлөөгө (ысык тамак уюштурулган жалпы билим берүүчү уюмдар үчүн);

12) мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарынын деңгээлинде билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн зарылдыгы жөнүндө, ички тартиптин эрежелерин сактоого, жүрүм-турумдун этикалык ченемдерин сактоого, жалпы улуттук жана жалпы адамзаттык баалуулуктарды урматтоо жөнүндө, ошондой эле жалпы билим берүү уюмуна же педагогикалык кызматкерлерге келтирилген зыян үчүн Кыргыз Республикасынын укук бузуулар жөнүндө мыйзамдарына ылайык жоопкерчилик жөнүндө билим алуучуга маалымдоого.

59. Ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) билим берүү уюмунун аймагынан тышкары жана окуу убактысынан тышкары жүргөн билим алуучунун ден соолугу жана өмүрү үчүн толук жоопкерчилик тартышат.

Ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) окуучу үчүн тиешелүү шарттардын жоктугу, билим алуучу үчүн жалпы башталгыч, негизги жана орто билим алуу боюнча милдеттерин аткарбагандыгы үчүн Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарына ылайык жоопкерчилик тартышат.

Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жана жалпы билим берүү уюмунун уставы менен билим алуучулардын жана ата-энелердин (мыйзамдуу өкүлдөрдүн) кошумча укуктары жана милдеттери аныкталышы мүмкүн.

6) поддерживать постоянное сотрудничество с общеобразовательной организацией, выполнять рекомендации педагогических работников по обучению и воспитанию обучающегося;

7) своевременно предоставлять при поступлении обучающегося в общеобразовательную организацию и в процессе его обучения необходимые документы и сведения о личности и состоянии здоровья обучающегося;

8) обеспечить обучающегося за свой счет (за исключением случаев, предусмотренных законодательством в области образования и/или актами органов местного самоуправления) предметами, необходимыми для обучающегося (письменно-канцелярские принадлежности, школьная и спортивная формы и т. п.), в количестве, соответствующем возрасту и потребностям обучающегося;

9) возмещать ущерб, причиненный обучающимся имуществу общеобразовательной организации, в соответствии с гражданским законодательством Кыргызской Республики;

10) обеспечить оплату за пользование учебниками библиотечного фонда общеобразовательной организации в соответствии с порядком аренды учебников в общеобразовательных организациях Кыргызской Республики, утвержденного Кабинетом Министров Кыргызской Республики и согласно перечню учебников, определяемому уполномоченным органом;

11) производить сооплату за питание обучающегося в школьной столовой на основании решения местного кенеша (для общеобразовательных организаций, в которых организовано горячее питание);

12) информировать обучающегося о необходимости освоения им образовательных программ на уровне требований государственного образовательного стандарта, о соблюдении правил внутреннего распорядка, соблюдения этических норм поведения, об уважении общенациональных и общечеловеческих ценностей, а также об ответственности за нанесенный ущерб общеобразовательной организации или педагогическим работникам в соответствии с законодательством Кыргызской Республики о правонарушениях.

59. Родители (законные представители) несут полную ответственность за здоровье и жизнь обучающегося, находящегося вне территории образовательной организации и вне учебного времени.

Родители (законные представители) за отсутствие надлежащих условий для обучающегося, неисполнение обязанностей по получению обучающимся начального, основного и среднего общего образования несут ответственность в соответствии с гражданским законодательством Кыргызской Республики.

Нормативными правовыми актами Кыргызской Республики и уставом общеобразовательной организации могут быть определены

60. Окутуунун ак ниеттүү жана коопсуз чөйрөсүн түзүү, жалпы билим берүү уюму менен ата-энелер коомчулугунун, жалпы билим берүү уюму менен билим алуучунун ата-энесинин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) ортосунда өз ара аракеттенүүнү күчөтүү үчүн ыйгарым укуктуу орган тарабынан бекитилген типтүү келишимдин негизинде ата-энелер келишими түзүлөт.

61. Жалпы билим берүү уюмундагы тартип билим берүү процессинин бардык катышуучуларынын адамдык кадыр-баркты урматтоосунун негизинде сакталат.

Билим алуучуларга карата физикалык, эмоционалдык жана психикалык зомбулук көрсөтүүгө жол берилбейт.

Билим алуучуларды коомдук-саясий жана диний партияларга жана уюмдарга, аскерлештирилген кошуундарга, ошондой эле бул партиялар менен уюмдардын ишине, үгүт кампанияларына жана саясий акцияларга катышууга мажбурлап тартууга тыюу салынат.

62. Билим алуучунун ата-энеси (мыйзамдуу өкүлдөрү) жазуу жүзүндөгү арыздын негизинде Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети бекиткен Жалпы билим берүү уюмдарында кошумча билим берүү кызматтары жөнүндө жобого ылайык акы төлөнүүчү негизде кошумча билим берүү кызматтарын ала алышат (ыктыярдуу негизде).

63. Жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүнүн негизги жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүү ыйгарым укуктуу орган тарабынан аныкталган тартипте бүтүрүүчүлөрдү мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоо менен аяктайт.

64. Тиешелүү класстагы негизги жалпы билим берүү программаларын толук көлөмдө өздөштүргөн билим алуучулар жалпы билим берүү уюмунун педагогикалык кеңешинин чечими боюнча кийинки класска которулат.

Мурунку класстагы (баскычтагы) негизги жалпы билим берүү программаларын өздөштүрбөгөн билим алуучунун жалпы билим берүү уюмунун кийинки классында (баскычына) окуусуна жол берилбейт.

65. Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан өткөн жалпы билим берүү уюмунун бүтүрүүчүсүнө Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдарына ылайык жалпы билим берүү уюмунун гербдүү мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн билими жөнүндө мамлекеттик үлгүдөгү документ (күбөлүк, аттестат) берилет.

Жалпы негизги же жалпы орто билимди бүтүрө элек адамга жалпы билим берүү уюму тарабынан белгиленген үлгүдөгү маалымкат берилет.

66. Жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүнүн негизги жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүүдө мыкты ийгиликтерге жетишкен жалпы билим берүү уюмунун бүтүрүүчүсүнө академиялык билими тастыкталган учурда Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдарына ылайык жалпы билим берүү

дополнительные права и обязанности обучающихся и родителей (законных представителей).

60. Для создания доброжелательной и безопасной среды обучения, усиления взаимодействия между общеобразовательной организацией и родительской общественностью, между общеобразовательной организацией и родителями (законными представителями) обучающегося на основании типового договора, утверждаемого уполномоченным органом, составляется родительский договор.

61. Дисциплина в общеобразовательной организации поддерживается на основе уважения человеческого достоинства всеми участниками образовательного процесса.

Применение физического, эмоционального и психического насилия по отношению к обучающимся не допускается.

Принудительное привлечение обучающихся в общественно-политические и религиозные партии и организации, военизированные формирования, а также к деятельности этих партий и организаций и участию в агитационных кампаниях и политических акциях запрещается.

62. Родители (законные представители) обучающегося на основании письменного заявления могут получать (на добровольной основе) дополнительные образовательные услуги на платной основе в соответствии с Положением о дополнительных образовательных услугах в общеобразовательных организациях, утверждаемым Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

63. Освоение основных общеобразовательных программ основного общего и среднего общего образования завершается государственной итоговой аттестацией выпускников в порядке, определяемом уполномоченным органом.

64. Обучающиеся, освоившие в полном объеме основные общеобразовательные программы соответствующего класса, переводятся в последующий класс по решению педагогического совета общеобразовательной организации.

Обучающийся, не освоивший основные общеобразовательные программы предыдущего класса (ступени), не допускается к обучению в следующий класс (ступень) общеобразовательной организации.

65. Выпускнику общеобразовательной организации, прошедшему государственную итоговую аттестацию, выдается документ государственного образца об образовании (свидетельство, аттестат), заверенный гербовой печатью общеобразовательной организации, в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в области образования.

уюмунун гербдүү мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн артыкчылык билими жөнүндө документ (күбөлүк, аттестат) берилет.

Бир же бир нече предметтерди окутууда өзгөчө ийгиликтерге жетишкен бүтүрүүчү калган сабактардан оң баа алган учурда "Айрым предметтерди окутуудагы өзгөчө ийгиликтери үчүн" деген мактоо грамотасы менен сыйланат.

Бардык предметтер боюнча мыкты чейректик, жылдык жана жыйынтыктоочу баалары бар которуу класстарынын билим алуучулары "Окуудагы мыкты ийгиликтери үчүн" деген мактоо баракчасы менен сыйланышат.

8-глава. Жалпы билим берүү уюмун башкаруу

67. Жалпы билим берүү уюмун башкаруу "Билим берүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына, ушул Жобого жана жалпы билим берүү уюмунун уставына ылайык демократия, ачыктык жана айкындык, өз алдынчалуулук жана мамлекеттик-коомдук өнөктөштүк принциптеринде жүзөгө ашырылат.

68. Жалпы билим берүү уюмунда кошо башкаруунун формалары болуп жалпы чогулуш, педагогикалык кеңеш, камкорчулар кеңеши, ата-энелер комитети, билим алуучулардын өз алдынча башкаруусу жана башка кеңештер эсептелет.

Жалпы билим берүү уюмунун кошо башкаруу органдарын шайлоо тартиби жана алардын ыйгарым укуктары Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдарына ылайык жалпы билим берүү уюмунун уставында аныкталат.

69. Жалпы билим берүү уюмуна директор түздөн-түз жетекчилик кылат.

Мамлекеттик жана муниципалдык жалпы билим берүү уюмунун директорун дайындоо конкурстук тандоонун натыйжалары боюнча 5 жылдык мөөнөткө жүргүзүлөт. Конкурстук тандоону өткөрүүнүн тартиби жана талапкерлерге карата квалификациялык талаптар Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан белгиленет.

70. Конкурстук тандоонун жыйынтыгы боюнча республикалык бюджеттен каржылануучу жалпы билим берүү уюмунун директору ыйгарым укуктуу орган тарабынан, ал эми жергиликтүү бюджеттен каржылануучу жалпы билим берүү уюмунун директору – билим берүүнү башкаруунун тиешелүү аймактык органы тарабынан кызмат ордуна дайындалат жана ээлеген кызмат ордунан бошотулат.

Ыйгарым укуктуу орган тиешелүү чечим менен билим берүүнү башкаруунун аймактык органына республикалык бюджеттен каржылануучу жалпы билим берүү уюмунун директорун кызмат ордуна дайындоо жана ээлеген кызмат ордунан бошотуу боюнча ыйгарым укуктарды өткөрүп бере алат.

Лицу, не завершившему основное общее или среднее общее образование, общеобразовательной организацией выдается справка установленного образца.

66. Выпускнику общеобразовательной организации, достигшему отличных успехов при освоении основных общеобразовательных программ основного общего и среднего общего образования, в случае подтверждения академических знаний, выдается документ об образовании с отличием (свидетельство, аттестат), заверенный гербовой печатью общеобразовательной организации, в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в области образования.

Выпускник, достигший особых успехов в изучении одного или нескольких предметов, награждается похвальной грамотой «За особые успехи в изучении отдельных предметов» при положительных отметках по остальным предметам.

Обучающиеся переводных классов, имеющие по всем предметам отличные четвертные, годовые и итоговые отметки, награждаются похвальным листом «За отличные успехи в учебе».

Глава 8. Управление общеобразовательной организацией

67. Управление общеобразовательной организацией осуществляется в соответствии с Законом Кыргызской Республики «Об образовании», настоящим Положением и уставом общеобразовательной организации на принципах демократии, открытости и прозрачности, самостоятельности и государственно-общественного партнерства.

68. Формами соуправления в общеобразовательной организации являются общее собрание, педагогический совет, попечительский совет, родительский комитет, ученическое самоуправление и другие советы.

Порядок выборов органов соуправления общеобразовательной организации и их полномочия определяются в уставе общеобразовательной организации в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в области образования.

69. Непосредственное руководство общеобразовательной организацией осуществляет директор.

Назначение директора государственной и муниципальной общеобразовательной организации осуществляется по результатам конкурсного отбора сроком на 5 лет. Порядок проведения конкурсного отбора и квалификационные требования к кандидатам устанавливаются Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

70. По итогам конкурсного отбора директор общеобразовательной организации, финансируемой из республиканского бюджета, назначается на должность и

Жалпы билим берүү уюмунун директорун кызмат ордуна которуу жана бошотуу Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

71. Директордун орун басарын жана материалдык-жоопттуу кызматкерди кызмат ордуна дайындоо жана кызматтан бошотуу жалпы билим берүү уюмунун директорунун сунушу боюнча билим берүү башкармалыгынын аймактык органы тарабынан жүзөгө ашырылат.

Педагогикалык жана башка кызматкерлерди кызмат ордуна дайындоону жана кызмат ордунан бошотууну Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына ылайык жалпы билим берүү уюмунун директору жүзөгө ашырат.

72. Жалпы билим берүү уюмунун директору кызматтык милдеттерине, эмгек келишимине жана жалпы билим берүү уюмунун уставына ылайык жалпы билим берүү уюмунун ишинин натыйжасы үчүн ата-энелердин (мыйзамдуу өкүлдөрдүн), мамлекеттин жана коомдун алдында жеке жоопкерчилик тартат.

73. Директор:

1) Кыргыз Республикасынын Конституциясын, "Билим берүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамын жана билим берүү жаатындагы башка ченемдик укуктук актыларды сактайт жана аткарат;

2) педагогикалык кеңеш менен биргеликте билим берүүнү башкаруунун тиешелүү аймактык органы менен макулдашуу боюнча жалпы билим берүү уюмун өнүктүрүүнүн негизги багыттарын аныктайт жана ишке ашырат;

3) жарандардын жалпы негизги жана жалпы орто билим алуудагы муктаждыктарын канааттандырат;

4) административдик-аткаруу органдарында жана башка уюмдарда жалпы билим берүү уюмунун укуктарын жана кызыкчылыктарын билдирет жана коргойт;

5) жалпы билим берүү уюмунун педагогикалык кызматкерлерин жана техникалык персоналын кабыл алат жана жайгаштырат, педагогикалык кеңештин ишин жетектейт;

6) билим берүү жаатындагы мыйзамдарга ылайык штаттык расписаниени жана тарифтик тизмени иштеп чыгат жана бекитет;

7) билим берүүнү башкаруунун тиешелүү аймактык органы же ыйгарым укуктуу орган (республикалык бюджеттен каржылоодо) менен макулдашылган жумушчу окуу планын мугалимдер менен биргеликте ишке ашырат;

8) мамлекеттик билим берүү стандарттарынын жана негизги жалпы билим берүү программаларынын талаптарынын чегинде билим алуучулардын билиминин жеткиликтүүлүгүн жана сапатын камсыз кылат;

9) билим берүү жана тарбиялоо процессин уюштуруунун колдонулуучу формаларынын, усулдарынын жана каражаттарынын

освобождается от занимаемой должности уполномоченным органом, а директор общеобразовательной организации, финансируемой из местного бюджета, – соответствующим территориальным органом управления образованием.

Уполномоченный орган соответствующим решением может делегировать территориальному органу управления образованием полномочие по назначению и освобождению от занимаемой должности директора общеобразовательной организации, финансируемой из республиканского бюджета.

Перевод и освобождение от должности директора общеобразовательной организации осуществляются согласно трудовому законодательству Кыргызской Республики.

71. Назначение на должность и освобождение от должности заместителя директора и материально ответственного работника осуществляет территориальный орган управления образованием по представлению директора общеобразовательной организации.

Назначение на должности и освобождение от должностей педагогических и других работников осуществляет директор общеобразовательной организации согласно трудовому законодательству Кыргызской Республики.

72. Директор общеобразовательной организации несет персональную ответственность перед родителями (законными представителями), государством и обществом за результаты деятельности общеобразовательной организации в соответствии с должностными обязанностями, трудовым договором и уставом общеобразовательной организации.

73. Директор:

1) соблюдает и исполняет Конституцию Кыргызской Республики, Закон Кыргызской Республики «Об образовании» и иные нормативные правовые акты в области образования;

2) определяет и реализует совместно с педагогическим советом основные направления развития общеобразовательной организации по согласованию с соответствующим территориальным органом управления образованием;

3) удовлетворяет потребности граждан в получении основного общего и среднего общего образования;

4) представляет и защищает права и интересы общеобразовательной организации в административно-исполнительных органах и других организациях;

5) осуществляет набор и расстановку педагогических работников и технического персонала общеобразовательной организации, руководит работой педагогического совета;

билим алуучулардын курактык психофизиологиялык өзгөчөлүктөрүнө, шыгына жана жөндөмдүүлүгүнө, алардын өмүрүн жана ден соолугун коргоо талаптарына шайкештиги, маалыматтык коопсуздукту камсыз кылуу үчүн жоопкерчилик тартат;

10) класстан тышкаркы/мектептен тышкаркы иштин мазмуну аркылуу билим алуучулар менен тарбиялык иштерди камсыз кылат жана контролдойт;

11) педагогикалык кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуу жана кесиптик өсүшү үчүн шарттарды түзөт, ошондой эле аларды аттестациялоону жүргүзөт;

12) билими жөнүндө мамлекеттик үлгүдөгү документтердин берилишин жана билими жөнүндө документтерди даярдоо үчүн бүтүрүүчүлөр тууралуу берилген маалыматтардын тууралыгын уюштурат жана жоопкерчилик тартат;

13) балалыкты коргоо, балдардын укуктарын жана кызыкчылыктарын коргоо боюнча талаптарды контролдойт жана сактайт;

14) жалпы билим берүү уюмунун финансы-чарбалык ишин жетектейт жана контролдойт;

15) финансылык каражаттардын, гранттардын жана инвестициялардын, ата-энелердин ыктыярдуу төгүмдөрүнүн, анын ичинде жеке жана юридикалык жактардын пайдалануусуна жайларды, жабдууларды жана шаймандарды берүүдөгү кирешелердин, анын ичинде кошумча билим берүү кызмат көрсөтүүлөрүнөн жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынбаган булактардан түшкөн башка каражаттардын натыйжалуу пайдаланылышы үчүн жеке жоопкерчилик тартат;

16) жеке жана юридикалык жактарга жайларды, жабдууларды жана шаймандарды мыйзамсыз бергендиги үчүн, ошондой эле жалпы билим берүү уюмунун мүлкүн ижарага берүүдөн түшкөн каражаттарды максатсыз пайдалангандыгы үчүн жеке жоопкерчилик тартат;

17) материалдык-техникалык базанын эсепке алынышын жана сакталышын камсыз кылат жана жоопкерчилик тартат;

18) жалпы билим берүү уюмунда коопсуздук техникасынын жана санитардык-гигиеналык режимдин талаптарынын сакталышы, билим алуучулардын жана кызматкерлердин эмгегин коргоо үчүн жоопкерчилик тартат;

19) карамагында турган жалпы билим берүү уюмунда өрт коопсуздугу үчүн, ошондой эле Кыргыз Республикасынын кылмыш-жаза мыйзамдарына ылайык билим алуучулардын жана мугалимдердин өмүрүнө жана ден соолугуна коркунуч келтирген же окуу учурунда алардын өлүмүнө алып келген учурлардын күнөөсүнүн даражасына жана ордугуна жараша жеке тартиптик, административдик жана кылмыш-жаза жоопкерчилигин тартат;

6) разрабатывает и утверждает штатное расписание и тарификационный список в соответствии с законодательством в области образования;

7) реализует совместно с учителями рабочий учебный план, согласованный с соответствующим территориальным органом управления образованием или уполномоченным органом (при финансировании из республиканского бюджета);

8) обеспечивает доступность и качество образования обучающихся в пределах требований государственных образовательных стандартов и основных общеобразовательных программ;

9) несет ответственность за адекватность применяемых форм, методов и средств организации образовательного и воспитательного процесса возрастным психофизиологическим особенностям, склонностям и способностям обучающихся, требованиям охраны их жизни и здоровья, обеспечение информационной безопасности;

10) обеспечивает и контролирует воспитательную работу с обучающимися через содержание внеклассной/внешкольной работы;

11) создает условия для повышения квалификации и профессионального роста педагогических работников, а также проводит их аттестацию;

12) организует и несет ответственность за выдачу документов об образовании государственного образца и достоверность предоставляемой информации о выпускниках для изготовления документов об образовании;

13) контролирует и соблюдает требования по охране детства, защите прав и интересов детей;

14) руководит и контролирует финансово-хозяйственную деятельность общеобразовательной организации;

15) несет персональную ответственность за эффективное использование финансовых средств, грантов и инвестиций, добровольных родительских взносов, в том числе средств от доходов при предоставлении помещений, оборудования и инвентаря в пользование физическим и юридическим лицам, включая доходы от дополнительных образовательных услуг и иных средств из источников, не запрещенных законодательством Кыргызской Республики;

16) несет персональную ответственность за незаконное предоставление помещений, оборудования и инвентаря в пользование физическим и юридическим лицам, а также за нецелевое использование поступивших средств от аренды имущества общеобразовательной организации;

17) несет ответственность и обеспечивает учет и сохранность материально-технической базы;

20) кызматтык милдеттерине, жалпы билим берүү уюмунун уставына жана Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

9-глава. Педагогикалык кызматкерлердин укуктары жана милдеттери

74. Педагогикалык ишке (негизги иштеген жерине) орто/жогорку кесиптик педагогикалык билими бар же орто/жогорку кесиптик билими бар, педагогикалык адистик боюнча кайра даярдоодон өткөн, билими тууралуу диплому жана тиешелүү педагогикалык квалификациясы менен ырасталган адамдар кабыл алынат.

Орто/жогорку кесиптик билими жана жалпы билим берүү уюмунда 5 жылга чейинки педагогикалык иш тажрыйбасы бар адамдар ыйгарым укуктуу орган тарабынан белгиленген көлөмдө педагогикалык адистик боюнча кайра даярдоодон милдеттүү түрдө өтүшөт.

Жалпы билим берүү уюму "Билим берүү жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамында аныкталган тизмеге ылайык башка адамдарды айкалыштырып иштөө үчүн педагогикалык ишке кабыл алууга укуктуу.

75. Жалпы билим берүү уюмунда педагогикалык ишке соттолгондугу же медициналык каршы көрсөтмөсү бар адамдарга алынбайт, алардын тизмеси Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат.

Педагогдук иш менен алектенүү укугунан ажыратуу Кыргыз Республикасынын кылмыш-жаза мыйзамдарына ылайык жүргүзүлөт.

76. Жалпы билим берүү уюмун педагогдор менен комплекттөө Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына ылайык жүргүзүлөт жана анын уставы менен регламенттелет.

Педагогдордун эмгек мамилелери Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына ылайык келишим менен жөнгө салынат.

77. Жалпы билим берүү уюму гранттык/бюджеттик негизде окуган жана ыйгарым укуктуу органдын тиешелүү жолдомосу бар педагогикалык багыттагы орто жана жогорку кесиптик билим берүү уюмдарынын бүтүрүүчүлөрүн милдеттүү түрдө ишке алат. Бүтүрүүчүлөрдү бөлүштүрүү жана пайдалануу тартиби Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат.

Жогоруда аталган билим берүү уюмдарынын бүтүрүүчүлөрү жалпы билим берүү уюму менен эмгек келишими түзүлгөн күндөн тартып үч жылдын ичинде жаш педагог болуп эсептелет.

Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жергиликтүү кеңештин чечиминин негизинде жаш педагогдор үчүн кошумча социалдык кепилдиктерди жана жеңилдиктерди белгилей алат.

18) несет ответственность за соблюдение требований техники безопасности и санитарно-гигиенического режима, охраны труда обучающихся и работников в общеобразовательной организации;

19) персонально несет дисциплинарную, административную и уголовную ответственность за противопожарную безопасность во вверенной общеобразовательной организации, а также в зависимости от степени вины и тяжести случаев, подвергших опасности жизнь и здоровье обучающихся и учителей в учебное время, согласно уголовному законодательству Кыргызской Республики;

20) осуществляет иные полномочия в соответствии с должностными обязанностями, уставом общеобразовательной организации и нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

Глава 9. Права и обязанности педагогических работников

74. На педагогическую работу (основное место работы) принимаются лица, имеющие среднее/высшее профессиональное педагогическое образование или имеющие среднее/высшее профессиональное образование, прошедшие переподготовку по педагогической специальности, подтвержденные дипломами об образовании и соответствующей педагогической квалификацией.

Лица, имеющие среднее/высшее профессиональное образование и опыт педагогической работы в общеобразовательной организации до 5 лет в обязательном порядке проходят переподготовку в объеме, установленном уполномоченным органом.

Общеобразовательная организация имеет право принимать на педагогическую работу по совместительству иных лиц, перечень которых определен Законом Кыргызской Республики «Об образовании» .

75. К педагогической деятельности в общеобразовательной организации не допускаются лица, имеющие судимость или медицинские противопоказания, перечень которых определяется Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

Лишение права на занятие педагогической деятельностью проводится в соответствии с уголовным законодательством Кыргызской Республики.

76. Комплектование общеобразовательной организации педагогами проводится в соответствии с трудовым законодательством Кыргызской Республики и регламентируется ее уставом.

Трудовые отношения педагогов регулируются договором в соответствии с трудовым законодательством Кыргызской Республики.

77. Общеобразовательная организация в обязательном порядке принимает на работу выпускников образовательных организаций

78. Педагог төмөнкүлөргө укуктуу:

1) окутуу жана тарбиялоо методикасын, жалпы билим берүү программасын, окуу-методикалык комплектти, билим алуучулардын билимин баалоо методдорун өз алдынча тандоого жана пайдаланууга;

2) мамлекеттик билим берүү стандартынын, окутуу жана тарбиялоо методикасынын негизинде автордук жалпы билим берүү программасын, окуу китебин жана окуу-методикалык колдонмону түзүүгө жана пайдаланууга;

3) инновациялык методдорду жана технологияларды түзүүгө жана пайдаланууга, илимий-педагогикалык эксперимент жүргүзүүгө, алдынкы педагогикалык тажрыйбаны окуу процессине киргизүүгө;

4) өзүнүн кесиптик деңгээлин жана квалификациясын жогорулатууга, методикалык колдоо көрсөтүүгө жана насаатчылыкка;

5) билим алуучуларды билим алуудагы бийик жетишкендиктери жана башка ийгиликтери үчүн сыйлоого;

6) Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдарына ылайык ыктыярдуу аттестациядан өтүүгө;

7) өзүнүн кадыр-баркын жана кесиптик ар-намысын коргоого;

8) кесиптик иш үчүн тиешелүү шарттарды талап кылууга;

9) жалпы билим берүү уюмун анын уставында аныкталган тартипте башкарууга катышууга;

10) Кыргыз Республикасынын мыйзамдары жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан белгиленген кошумча социалдык кепилдиктерге жана жеңилдиктерге.

Педагогдун төмөнкүлөргө укугу жок:

1) жалпы билим берүү уюмдарында диний жана атеисттик пропаганда жүргүзүүгө;

2) жалпы билим берүү уюмдарында саясий топторду, партияларды уюштурууга;

3) шовинисттик, улутчул, милитаристтик, сепаратисттик идеологияны жайылтууга;

4) билим алуучуларды иш таштоо кыймылдарына жана саясий акцияларга катышууга тартууга;

5) билим алуучуларга зомбулук кылууга жана ар кандай басмырлоого.

Педагог төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) педагогикалык этиканын ченемдерин жана жалпы билим берүү уюмунун уставын сактоого жана аткарууга;

2) мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарынын деңгээлинде билим алуучулардын жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүүсүн камсыз кылууга;

3) ишке карата өз алдынчалыкты, чыгармачылык мамилени өнүктүрүүгө, билим алуучулардын жүрүм-турумунун жогорку адеп-ахлактык сапаттарын калыптандырууга;

среднего и высшего профессионального образования по педагогической направленности, обучавшихся на грантовой/бюджетной основе и имеющих соответствующее направление уполномоченного органа. Порядок распределения и использования выпускников определяется Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

Выпускники вышеуказанных образовательных организаций считаются молодыми педагогами в течение трех лет со дня заключения ими трудового договора с общеобразовательной организацией.

Органы местного самоуправления, на основании решения местного кенеша, могут устанавливать дополнительные социальные гарантии и льготы для молодых педагогов.

78. Педагог имеет право на:

1) самостоятельный выбор и использование методики обучения и воспитания, общеобразовательной программы, учебно-методического комплекта, методов оценки знаний обучающихся;

2) создание и использование авторской общеобразовательной программы, учебника и учебно-методического пособия на основе государственного образовательного стандарта, методики обучения и воспитания;

3) создание и использование инновационных методов и технологий, проведение научно-педагогического эксперимента, внедрение передового педагогического опыта в учебный процесс;

4) повышение своего профессионального уровня и квалификации, методическую поддержку и наставничество;

5) поощрение за высокие образовательные и другие достижения обучающихся;

6) добровольную аттестацию в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в области образования;

7) защиту своего достоинства и профессиональной чести;

8) требование соответствующих условий для профессиональной деятельности;

9) участие в управлении общеобразовательной организацией в порядке, определенном ее уставом;

10) дополнительные социальные гарантии и льготы, установленные законодательством Кыргызской Республики и органами местного самоуправления.

Педагог не имеет права на:

1) проведение религиозной и атеистической пропаганды в общеобразовательных организациях;

2) организацию политических групп, партий в общеобразовательных организациях;

3) распространение шовинистической, националистической, милитаристской, сепаратистской идеологии;

4) ыйгарым укуктуу орган тарабынан бекитилген кызмат ордуна квалификациялык талаптарга ылайык келүүгө;

5) өзүнүн кесиптик деңгээлин дайыма өркүндөтүүгө жана квалификациясын жогорулатууга;

6) билим алуучуларга карата моралдык жана физикалык зомбулук ыкмаларын колдонбоого.

79. Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы мыйзамдары жана жалпы билим берүү уюмунун уставы менен педагогикалык кызматкерлердин кошумча укуктары жана милдеттери аныкталышы мүмкүн.

80. Педагог Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларына ылайык айкалыштырып иштөөгө укуктуу.

Педагогдун педагогикалык жүктөмүнүн көлөмү жалпы билим берүү уюмунун окуу планы боюнча сааттардын санына, кадрлар менен камсыз болушуна жана иштөөнүн башка шарттарына жараша белгиленет.

Окуу планы боюнча сааттардын саны азайган же класстардын саны кыскартылган учурларды кошпогондо, окуу жылынын башында белгиленген педагогикалык жүктөмдүн (педагогикалык иштин) көлөмү жалпы билим берүү уюмунун администрациясынын демилгеси боюнча окуу жылынын ичинде азайтылышы мүмкүн эмес.

Бул жалпы билим берүү уюму негизги иш орду болуп саналган педагогдордун жаңы окуу жылына окуу жүктөмүн белгилөөдө анын көлөмү жана класстарда предметтерди окутууну улантуусу сакталат.

Педагогдорду кесиптик милдеттерине ылайык келбеген жана эмгек келишиминде каралбаган жумуштарды аткарууга алардын макулдугу жок тартууга жол берилбейт. Педагогдун эмгек келишиминде каралбаган иштерди аткаруудан баш тартуусу, Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарында белгиленгенден башка учурларда, аны кызматтан бошотуу үчүн негиз боло албайт.

81. Билим алуучулардын жогорку билим жана башка жетишкендиктери үчүн жалпы билим берүү уюмунун педагогу ыйгарым укуктуу органдын ведомстволук сыйлыктарына, ошондой эле мамлекеттик сыйлыктарга, ардак наамдарга жана атайын белгилерге көрсөтүлөт.

82. Жалпы билим берүү уюмунун кызматкерлеринин башка категорияларынын укуктары менен милдеттери тиешелүү типтүү квалификациялык мүнөздөмөлөр жана жалпы билим берүү уюмунун уставы менен аныкталат.

4) вовлечение обучающихся в забастовочные движения и к участию в политических акциях;

5) насилие над обучающимися и любого рода дискриминации.

Педагог обязан:

1) соблюдать и выполнять нормы педагогической этики и устав общеобразовательной организации;

2) обеспечивать усвоение обучающимися общеобразовательных программ на уровне требований государственного образовательного стандарта;

3) развивать самостоятельность, творческое отношение к работе, формировать высокие нравственные качества поведения обучающихся;

4) соответствовать квалификационным требованиям к должности, утвержденным уполномоченным органом;

5) постоянно совершенствовать свой профессиональный уровень и повышать квалификацию;

6) не применять методы морального и физического насилия по отношению к обучающимся.

79. Законодательством Кыргызской Республики в области образования и уставом общеобразовательной организации могут быть определены дополнительные права и обязанности педагогических работников.

80. Педагог имеет право работы по совместительству в соответствии с трудовым законодательством Кыргызской Республики и другими нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

Объем педагогической нагрузки педагога устанавливается исходя из количества часов по учебному плану, обеспеченности кадрами и других условий работы в общеобразовательной организации.

Установленный в начале учебного года объем педагогической нагрузки (педагогической работы) не может быть уменьшен в течение учебного года по инициативе администрации общеобразовательной организации, за исключением случаев уменьшения количества часов по учебному плану или сокращения количества классов.

При установлении учебной нагрузки на новый учебный год педагогов, для которых данная общеобразовательная организация является местом основной работы, сохраняется ее объем и преемственность преподавания предметов в классах.

Привлечение педагогов на выполнение работ, не соответствующих профессиональным обязанностям и не предусмотренных трудовым договором, без их согласия не допускается. Отказ педагога от выполнения работ, не предусмотренных трудовым договором, не может быть основанием для его освобождения от должности, кроме случаев, установленных трудовым законодательством Кыргызской Республики.

10-глава. Мүлк жана материалдык-финансылык каражаттар

83. Жалпы билим берүү уюмунун уставдык ишин камсыз кылуу максатында уюштуруучу же ал ыйгарым укук берген орган Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарында белгиленген тартипте ага менчик укугунда таандык болгон же ал үчүнчү жактардан ижарага алган имаратты, курулманы, жабдууну жана башка мүлктү ыкчам башкаруу укугунда бекитип берет.

Жер участоктору жалпы билим берүү уюмдарына Кыргыз Республикасынын жер мыйзамдарында белгиленген тартипте ыкчам башкаруу укугунда берилет.

Жеке менчик формасындагы жалпы билим берүү уюмунун мүлкүн пайдалануу, ээлик кылуу жана тескөө укугу Кыргыз Республикасынын жарандык жана жер мыйзамдары, ошондой эле жалпы билим берүү уюмунун уставы менен аныкталат.

Жалпы билим берүү уюмуна бекитилип берилген мүлк билим берүүдөн башка максаттарда алынып коюлбайт жана/же ээликтен ажыратылбайт.

84. Жалпы билим берүү уюмунун уюмдаштыруучусу же ал ыйгарым укук берген орган жалпы билим берүү уюмунун имаратын пайдаланууда төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) жалпы билим берүү уюмунун имараттарын талаптагыдай техникалык, санитардык, өрткө каршы, экологиялык жана архитектуралык-эстетикалык абалда кармоого;

2) объектти пайдалануунун бардык ченемдик мөөнөтүнүн ичинде долбоордук-сметалык жана техникалык документтерди, техникалык көзөмөлдөө журналдарын, анын ичинде пайдаланууда оңдоо иштерин жүргүзүүнү сактоого;

3) пайдаланылып жаткан имараттардын техникалык абалына беш жылда бир жолудан кем эмес экспертиза жүргүзүүгө;

4) пайдаланылып жаткан объекттерге мезгил-мезгили менен оңдоо иштерин жүргүзүүгө, имараттарды пайдаланууга көзөмөл жүргүзүүчү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдардын талаптарын аткарууга.

85. Жалпы билим берүү уюму жеке жана юридикалык жактарга кызмат көрсөтүү жаатындагы мыйзамдарга ылайык ар кандай иш-чараларды уюштуруу жана өткөрүү үчүн ыйгарым укуктуу орган тарабынан аныкталган тартипте келишимдик негизде залдарды, жайларды, жабдууларды, шаймандарды берүүгө укуктуу.

86. Жалпы билим берүү уюму алардын мүмкүн болгон кесепеттери болуп жалпы билим берүү уюмунун негизги фонддорун үчүнчү жактардын пайдасына ажыратуу саналган бүтүмдөрдү түзүүгө укуксуз.

81. За высокие образовательные и иные достижения обучающихся педагог общеобразовательной организации представляется к ведомственным наградам уполномоченного органа, а также к государственным наградам, почетным званиям и специальным знакам.

82. Права и обязанности других категорий работников общеобразовательной организации определяются соответствующими типовыми квалификационными характеристиками и уставом общеобразовательной организации.

Глава 10. Имущество и материально-финансовые средства

83. В целях обеспечения уставной деятельности общеобразовательной организации учредитель или уполномоченный им орган в порядке, установленном гражданским законодательством Кыргызской Республики, закрепляет за ней на праве оперативного управления здания, сооружения, оборудование и иное имущество, принадлежащее ему на праве собственности или арендуемое им у третьих лиц.

Земельные участки передаются общеобразовательным организациям на праве оперативного управления в порядке, установленном земельным законодательством Кыргызской Республики.

Право пользования, владения и распоряжения имуществом общеобразовательной организации частной формы собственности определяется гражданским и земельным законодательством Кыргызской Республики, а также уставом общеобразовательной организации.

Имущество, закрепленное за общеобразовательной организацией, не подлежит изъятию и/или отчуждению в иных, кроме образования, целях.

84. Учредитель общеобразовательной организации или уполномоченный им орган при эксплуатации здания общеобразовательной организации обязан:

1) содержать здания общеобразовательной организации в надлежащем техническом, санитарном, противопожарном, экологическом и архитектурно-эстетическом состоянии;

2) хранить в течение всего нормативного срока эксплуатации объекта проектно-сметную и техническую документацию, журналы технического надзора, включая производство ремонтных работ при эксплуатации;

3) проводить экспертизу технического состояния эксплуатируемых зданий не реже одного раза в пять лет;

87. Жалпы билим берүү уюмунун мүлкүн жана финансылык ресурстарын түзүүнүн булактары болуп төмөнкүлөр саналат:

1) республикалык жана жергиликтүү бюджеттер;

2) уюмдаштыруучу катары чыккан жеке жана юридикалык жактардын, чет мамлекеттердин жана жарандардын каражаттары;

3) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынбаган бюджеттен тышкаркы иш-аракеттерден киреше алып келүүчү жалпы билим берүү уюмунун өздүк каражаттары;

4) депозиттик салымдардан түшкөн кирешелер;

5) жеке жана юридикалык жактардын, анын ичинде чет өлкөлүк жактардын ыктыярдуу кошкон каражаттары, кайрымдуулуктары жана максаттуу төгүмдөрү;

6) кредиттер;

7) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген башка булактар.

88. Жалпы билим берүү уюмуна тартуу, кайрымдуулук же керээз түрүндө жеке жана юридикалык жактар тарабынан ага берилген акча каражаттарына, мүлккө жана менчиктин башка объектилерине, ошондой эле өз ишинен түшкөн кирешеге жана ушул кирешеден сатып алынган мүлккө менчик укугу таандык.

89. Жалпы билим берүү уюму өзүнүн милдеттенмелери боюнча өзүнүн карамагындагы акча каражаттарынын жана ага таандык менчиктин чегинде жооп берет. Жалпы билим берүү уюмунда көрсөтүлгөн каражаттар жетишсиз болгон учурда анын милдеттенмелери боюнча жоопкерчиликти Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарында белгиленген тартипте уюмдаштыруучу тартат.

90. Мамлекеттик жана муниципалдык жалпы билим берүү уюмдарын каржылоо билим берүү жаатындагы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары финансылык каражаттары болгондо жалпы билим берүү уюмдарын ченемдерден тышкары каржылай алышат.

91. Жалпы билим берүү уюмдарынын финансылык ишине мамлекеттик контролду ревизиялык органдар тиешелүү ченемдик укуктук актылардын негизинде жүзөгө ашырат.

11-глава. Эл аралык кызматташтык

92. Жалпы билим берүү уюму уставдык ишин камсыз кылуу максатында чет өлкөлүк ишканалар (мекемелер, уюмдар) менен түздөн-түз байланыш түзүүгө жана банк иши жаатындагы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте банктык жана насыялык мекемелерде валюталык эсептерге ээ болууга укуктуу.

4) периодически производить ремонт эксплуатируемых объектов, выполнять требования уполномоченных государственных органов, осуществляющих надзор за эксплуатацией зданий.

85. Общеобразовательная организация вправе предоставлять физическим и юридическим лицам на договорной основе залы, помещения, оборудование, инвентарь для организации и проведения различных мероприятий в соответствии с законодательством в области предоставления услуг в порядке, определяемом уполномоченным органом.

86. Общеобразовательная организация не вправе заключать сделки, возможными последствиями которых является отчуждение основных фондов общеобразовательной организации в пользу третьих лиц.

87. Источниками формирования имущества и финансовых ресурсов общеобразовательной организации являются:

1) республиканский и местный бюджеты;

2) средства физических и юридических лиц, иностранных государств и граждан, выступающих в качестве учредителей;

3) собственные средства общеобразовательной организации от приносящей доход внебюджетной деятельности, не запрещенной законодательством Кыргызской Республики;

4) доходы от депозитных вкладов;

5) добровольно внесенные средства, пожертвования и целевые взносы физических и юридических лиц, в том числе иностранных;

6) кредиты;

7) другие источники, не противоречащие законодательству Кыргызской Республики.

88. Общеобразовательной организации принадлежит право собственности на денежные средства, имущество и иные объекты собственности, переданные ей физическими и юридическими лицами в форме дара, пожертвования или по завещанию, а также на доходы от собственной деятельности и приобретенное на эти доходы имущество.

89. Общеобразовательная организация отвечает по своим обязательствам в пределах находящихся в ее распоряжении денежных средств и принадлежащей ей собственности. При недостаточности у общеобразовательной организации указанных средств, ответственность по ее обязательствам несет учредитель в порядке, установленном гражданским законодательством Кыргызской Республики.

90. Финансирование государственных и муниципальных общеобразовательных организаций осуществляется в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в области образования. Органы местного самоуправления, при наличии финансовых средств,

12-глава. Жалпы билим берүү уюмун жоюу жана кайра уюштуруу

93. Жалпы билим берүү уюмун кайра уюштуруу же жоюу, эреже катары, окуу жылынын аягында жүзөгө ашырылат. Мындай учурда уюмдаштыруучу билим алуучулардын ата-энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү) менен макулдашуу боюнча аларды башка жалпы билим берүү уюмдарына которуу үчүн жоопкерчиликти өзүнө алат.

94. Жалпы билим берүү уюмун кайра уюштуруу жана жоюу Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарында жана башка ченемдик укуктук актыларда белгиленген тартипте жүзөгө ашырылат.

могут финансировать общеобразовательные организации сверх нормативов.

91. Государственный контроль за финансовой деятельностью общеобразовательных организаций осуществляют ревизионные органы на основе соответствующих нормативных правовых актов.

Глава 11. Международное сотрудничество

92. Общеобразовательная организация для обеспечения уставной деятельности имеет право устанавливать прямые связи с зарубежными предприятиями (учреждениями, организациями) и иметь валютные счета в банковских и кредитных учреждениях в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики в области банковской деятельности.

Глава 12. Ликвидация и реорганизация общеобразовательной организации

93. Реорганизация или ликвидация общеобразовательной организации осуществляется, как правило, в конце учебного года. В этом случае учредитель берет на себя ответственность за перевод обучающихся в другие общеобразовательные организации по согласованию с их родителями (законными представителями).

94. Реорганизация и ликвидация общеобразовательной организации осуществляются в порядке, установленном гражданским законодательством Кыргызской Республики и иными нормативными правовыми актами.